

Strasbourg, 16 iunie 2026

CDL-AD(2026)012

(Traducere neoficială)

COMISIA EUROPEANĂ PENTRU DEMOCRAȚIE PRIN DREPT
A CONSILIULUI EUROPEI
(COMISIA DE LA VENETIA)

LITUANIA

OPINIA URGENTĂ DE FOLLOW-UP

LA

OPINIA PRIVIND PROIECTELE ȘI MODIFICĂRILE ADOPTATE LA
LEGEA PRIVIND RADIODIFUZIUNEA ȘI TELEVIZIUNEA
NAȚIONALĂ DIN LITUANIA
(PROIECTUL DE LEGE NR. XVP-1247(2))

Aprobată de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 147-a Sesiuni
Plenare
(Veneția, 12-13 iunie 2026)

în baza comentariilor formulate de:

Christoph GRABENWARTER (membru, Austria),
David A. KAYE (membru, Statele Unite ale Americii),
Adele MATHESON MESTAD (membru supleant, Norvegia),
Tanja KERŠEVAN (expert)

Cuprins

I.	Introducere	3
II.	Contextul și conținutul proiectului de lege	4
III.	Analiză	7
	A. Punerea în aplicare a recomandărilor formulate în Avizul din martie 2026 ...	7
	1. Procesul legislativ	7
	2. Finanțarea	9
	3. Revocarea Directorului General	11
	a. Pragul de vot și mecanismul de depășire a blocajului decizional	12
	b. Modalitatea de vot și garanțiile suplimentare privind independența membrilor Consiliului RTL	12
	c. Motivele de revocare	15
	d. Domeniul de aplicare temporal al modificărilor propuse	17
	B. Alte modificări propuse	18
	1. Domeniul atribuțiilor de serviciu public ale RTL	18
	a. Misiunea RTL	18
	b. Restricțiile privind cooperarea în domeniul mass-media	19
	c. Contractul de serviciu public	21
	2. Noua structură de guvernare a LRT	25
	a. Competențele Consiliului	25
	b. Noul Oficiu al Consiliului	27
	c. Noul Consiliu de administrație	27
	d. Interacțiunea dintre Consiliu, Oficiul Consiliului și Consiliul de administrație	29
IV.	Concluzii	31

I. Introducere

1. În cadrul celei de-a 146-a sesiuni plenare, desfășurate la 6-7 martie 2026, Comisia de la Veneția a adoptat Opinia privind proiectul de modificări și modificările adoptate la Legea privind Radioul și Televiziunea Națională a Lituaniei ([CDL-AD\(2026\)001](#), denumite în continuare „Opinia din martie 2026” și, respectiv, „Legea privind RTL”), la solicitarea dnei Monika Garbačiauskaitė-Budrienė, Director General al RTL.
2. În cadrul aceleiași sesiuni plenare, Comisia a autorizat elaborarea, prin procedura de urgență, în temeiul articolului 14a din Regulamentul său de procedură revizuit, a unei opinii privind noul proiect de lege XVP-1247(2) de modificare a Legii privind RTL, ca urmare a unei noi solicitări înaintate de Directorul General al RTL la 3 martie 2026.¹ Având în vedere că Proiectul de lege vizează dispozițiile analizate în Opinia din martie 2026, precum și modificări suplimentare, s-a decis elaborarea unei opinii urgente de follow-up, care să evalueze atât dispozițiile revizuite, cât și noile modificări, în lumina recomandărilor anterioare ale Comisiei și a standardelor europene. Solicitarea privind emiterea unei opinii urgente a fost completată printr-o nouă solicitare a Directorului General, la 7 aprilie 2026, ca urmare a introducerii unui proiect de articol 3¹ (Contractul de serviciu public). Proiectul de lege și noul său proiect de articol 3¹ (denumite în continuare „Proiectul de lege”), împreună cu notele explicative și alte materiale, pot fi consultate în [CDL-REF\(2026\)008rev](#). Textul Legii privind RTL, în prezent în vigoare, poate fi consultat în [CDL-REF\(2026\)016](#).
3. Dl Christoph Grabenwarter, dl David A. Kaye, dna Adele Matheson Mestad și dna Tanja Kerševan au acționat în calitate de raportori pentru prezenta Opinie urgentă de follow-up, după ce au acționat în calitate de raportori și pentru Opinia din martie 2026.
4. La 27 și 31 martie 2026, raportorii, însoțiți de dna Delphine Freymann, Secretar adjunct al Comisiei, precum și de dl Mamuka Longurashvili și dl Adria Rodriguez-Perez din cadrul Secretariatului, au avut reuniuni online cu reprezentanții majorității parlamentare și ai opoziției, ai Oficiului Prim-ministrului și ai Ministerului Culturii, cu Directorul General, administrația RTL, Președintele Consiliului RTL, precum și cu reprezentanți ai societății civile, ai organizațiilor mass-media și ai Reprezentanței Comisiei Europene în Lituania. Comisia își exprimă recunoștința față de autoritățile lituaniene pentru sprijinul excelent acordat în organizarea reuniunilor online și față de toți interlocutorii pentru contribuția lor.
5. Prezenta Opinie urgentă de follow-up a fost elaborată pe baza traducerii în limba engleză a proiectului de modificări și a documentelor însoțitoare furnizate în [CDL-REF\(2026\)008rev](#). Este posibil ca traducerea să nu reflecte cu exactitate, sub toate aspectele, versiunea originală.
6. Prezenta Opinie urgentă de follow-up a fost redactată pe baza comentariilor raportorilor și a rezultatelor reuniunilor online desfășurate la 27 și 31 martie 2026. În conformitate cu punctul 10 din Protocolul Comisiei de la Veneția privind elaborarea opiniilor urgente ([CDL-AD\(2018\)019](#)), proiectul Opiniei urgente de follow-up a fost transmis RTL și autorităților

¹ Comisia de la Veneția, [CDL-AD\(2026\)001](#), Opinie privind proiectele și modificările adoptate la Legea privind Radioul și Televiziunea Națională a Lituaniei, pct. 7.

lituaniene la 28 aprilie 2026, pentru comentarii, acestea fiind prezentate la 4 mai 2026. Opinia urgentă de follow-up a fost emisă la 6 mai 2026, în temeiul articolului 14a din Regulamentul de procedură revizuit al Comisiei de la Veneția. După publicarea Opiniei urgente de follow-up la 6 mai 2026, autoritățile lituaniene au furnizat informații suplimentare la 8 mai 2026.² În urma unui schimb de opinii cu domnul Artūras Zuokas, membru al Seimas-ului (Parlamentul Republicii Lituania), și cu doamna Viktorija Cieminytė, șefa Departamentului pentru Relații Internaționale al LRT, aceasta a fost avizată de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 147-a sesiuni plene (Veneția, 12-13 iunie 2026).

II. Contextul și conținutul proiectului de lege

7. Comisia amintește că Legea privind RTL a făcut obiectul unei serii ample și susținute de intervenții legislative în ultimele cinci luni. Legea nr. XV-618 privind finanțarea RTL a fost adoptată la sfârșitul lunii noiembrie și a intrat în vigoare la începutul lunii decembrie 2025. Proiectul de lege nr. XVP-1052 și versiunea modificată a acestuia, proiectul de lege nr. XVP-1119, privind demiterea Directorului General al RTL, au fost înregistrate în Seimas în aceeași perioadă. Ulterior, la mijlocul lunii decembrie 2025, proiectul de lege nr. XVP-1119 a fost dezbătut, ceea ce a generat 500 de propuneri de amendament.
8. La 30 decembrie 2025, Biroul Seimasului a creat un grup de lucru pentru revizuirea cadrului de guvernanță al RTL. Reprezentanții administrației RTL nu au fost incluși în acest grup de lucru; un jurnalist al RTL, precum și mai multe asociații mass-media și ONG-uri au ales să nu participe, iar opoziția s-a retras înainte ca grupul să își finalizeze activitatea. Grupul și-a încheiat lucrările la 24 februarie 2026, iar Proiectul de lege nr. XVP-1247(2) a fost înregistrat în Seimas la 26 februarie 2026. În aceeași zi, autoritățile lituaniene au transmis Proiectul de lege și Nota explicativă aferentă Secretariatului Comisiei de la Veneția, împreună cu o decizie a grupului de lucru din 23 februarie 2026, prin care se recomanda ca Guvernul să pregătească, până la 1 septembrie 2026, în coordonare cu Comisia Europeană și în conformitate cu normele acesteia privind ajutorul de stat, un set de proiecte de modificare referitoare la contractul de serviciu public, la un mecanism eficient de control extern al implementării misiunii RTL și la introducerea unui nou model de finanțare de la bugetul de stat.
9. Proiectul de lege nr. XVP-1247(2) a fost înregistrat în Seimas la 26 februarie 2026. Acesta a fost adoptat în prima lectură la 12 martie 2026.
10. La 27 martie 2026, mai mulți membri ai Seimasului au înregistrat proiectul articolului 3¹ (Contractul de serviciu public). În aceeași zi, autoritățile lituaniene au transmis noul proiect al articolului 3¹ și Nota explicativă aferentă Secretariatului Comisiei de la Veneția. În cadrul reuniunii online desfășurate în aceeași zi, reprezentanții majorității parlamentare au invitat Comisia să includă proiectul de articol în analiza sa.³
11. Succesiunea de propuneri legislative menționată mai sus a determinat formularea mai multor solicitări de opinie și actualizări ale acestora, transmise Secretariatului Comisiei de la Veneția

² Informațiile factuale furnizate au inclus date comparative suplimentare referitoare la modelele contractelor de servicii publice din anumite state membre ale Uniunii Europene.

³ O solicitare formală de emiteră a unei opinii, depusă de Directorul General al RTL la 7 aprilie 2026 – a se vedea punctul 2 de mai sus.

de două ori în decembrie 2025⁴ și în martie și aprilie 2026 (a se vedea punctele 1 și 2 de mai sus).

12. Comisia reamintește, de asemenea, contextul politic tensionat în care au avut loc evoluțiile referitoare la RTL (punctele 18-28 din Opinia din martie 2026) și care persistă la momentul elaborării prezentei Opinii urgente de follow-up, inclusiv manifestațiile publice de amploare desfășurate la 8 și 25 aprilie 2026 și protestele interne organizate de jurnaliștii RTL. În timpul reuniunilor online și ulterior acestora, Comisia a primit mai multe comunicări din partea jurnaliștilor RTL, a administrației și a Președintelui Consiliului RTL, care au indicat în continuare tensiunile generate de aceste evoluții.
13. Proiectul de lege introduce o restructurare cuprinzătoare a cadrului juridic, de guvernanță și financiar al RTL. Acesta cuprinde 14 articole, dintre care articolele 1-12 modifică dispoziții specifice ale Legii privind RTL. Articolul 13 prevede noua versiune, modificată integral, a Legii privind RTL. În final, articolul 14 stabilește modalitățile de intrare în vigoare, de implementare și aplicare a Proiectului de lege.
14. Principalele elemente ale noii versiuni de proiect a Legii privind RTL sunt următoarele:
 - Misiunea și activitățile RTL: Articolul 3 stabilește o definiție legală a misiunii RTL – de a asigura dreptul publicului la informații fiabile, obiective și diverse, la o pluralitate de opinii, de a crea condiții pentru o dezbatere publică liberă și de a contribui la păstrarea și dezvoltarea limbii lituaniene și a culturii naționale, prin punerea conținutului la dispoziția publicului în toate regiunile și pentru diferite grupuri ale populației. Această misiune este exercitată în mod independent și imparțial, fără o influență politică sau o altă influență externă asupra conținutului și deciziilor editoriale. Articolul 4 alin. (1) prevede că, în implementarea acestei misiuni, RTL își desfășoară activitatea „pe baze necomerciale, în calitate de radiodifuzor public de servicii” și că amploarea și natura activităților RTL trebuie să fie „proporționale” cu această misiune, fără a aduce atingere principiilor concurenței loiale. Articolul 7 interzice publicitatea, publicitatea politică și mesajele audiovizuale comerciale în programele RTL și pe pagina web a RTL, permițând, în același timp, difuzarea gratuită a unor asemenea mesaje, precum și a informațiilor cu caracter cultural, social sau educațional, în condițiile stabilite de Consiliu. Articolul 6 alin. (12) restricționează posibilitatea altor instituții mass-media decât RTL de a utiliza canalele sau paginile web ale RTL fără aprobarea Consiliului.
 - Contractul de serviciu public. Articolul 3¹ instituie un contract de serviciu public între RTL și Guvern, care stabilește obligațiile de serviciu ale RTL, finanțarea și independența editorială. Contractul trebuie să precizeze sfera și conținutul serviciilor publice, mecanismele de finanțare, controalele interne, criteriile de performanță și durata mandatului. Contractul se încheie pentru un termen inițial de cinci ani, cu posibilitatea prelungirii o singură dată pentru o perioadă suplimentară de cinci ani. Supravegherea financiară externă este exercitată de Oficiul Național de Audit.

⁴ Ibidem, pct. 1.

- *Guvernanța RTL*: Articolul 11 alin. (2) majorează numărul membrilor Consiliului RTL de la doisprezece la cincisprezece. Articolul 12 conferă Consiliului competența de a aproba statutul RTL, estimările anuale ale veniturilor și cheltuielilor, planul strategic, planurile anuale de activitate, structura organizatorică și cadrul politicii editoriale. Articolul 13 instituie Oficiul Consiliului, având ca sarcină principală asistarea Consiliului în exercitarea funcțiilor sale și asigurarea bunei sale funcționări. Articolul 15 introduce un nou Consiliu de administrație, format din cinci membri, ca organ colegial care supraveghează implementarea strategiei și a planurilor de activitate ale Consiliului și prezintă Consiliului concluzii și propuneri asupra chestiunilor ce țin de competența sa. Articolul 16 stabilește funcțiile Consiliului de administrație. Rolul Directorului General este reorientat asupra managementului operațional, sub supravegherea atât a Consiliului, cât și a Consiliului de administrație.
- *Demiterea Directorului General al RTL*: Articolul 17 alin. (5) prevede că Directorul General al RTL poate fi demis înainte de expirarea mandatului său dacă nu își exercită funcțiile de Director General prevăzute la articolul 18, care enumeră șaisprezece funcții specifice, sau dacă are loc o încălcare a interesului public, cu condiția ca votul de neîncredere al Consiliului să se întemeieze pe o încălcare gravă a atribuțiilor sau pe o încălcare a cerințelor privind reputația ireproșabilă, iar cel puțin două treimi din numărul total al membrilor Consiliului să voteze în favoarea votului de neîncredere. Cerința majorității de două treimi este menținută.
- *Finanțarea RTL*: Articolul 24 alin. (1) prevede că RTL este finanțată din alocații de la bugetul de stat, venituri provenite din vânzarea de programe, anunțuri de sponsorizare și activități editoriale, precum și din sprijin și venituri provenite din activități comerciale și economice. Articolul 24 alin. (5) menține formula existență de finanțare, stabilită prin Legea nr. XV-618, astfel cum a fost analizată în Opinia din martie 2026.

15. Întrucât Proiectul de lege vizează aspecte analizate în Opinia din martie 2026 și include modificări suplimentare, prezenta Opinie urgentă de follow-up va analiza Proiectul de lege în lumina recomandărilor anterioare ale Comisiei de la Veneția și a standardelor internaționale aplicabile, prezentate în detaliu în Opinia din martie 2026.⁵ Având în vedere timpul limitat disponibil, Comisia de la Veneția s-a concentrat asupra celor mai semnificative elemente ale Proiectului de lege. Absența unor comentarii cu privire la alte aspecte ale Proiectului de lege nu trebuie interpretată ca o aprobare tacită.

⁵ A se vedea, inter alia, CEDO, NIT S.R.L. v. Republica Moldova, nr. [28470/12](#), hotărârea din 5 aprilie 2022, pct. 186; Manole și alții v. Republica Moldova, nr. [13936/02](#), hotărârea din 17 decembrie 2009, pct. 63; Recomandarea CM nr. R (96) 10 privind garantarea independenței serviciului public de radiodifuziune, 11 septembrie 1996; [CM/Rec\(2012\)1](#) – Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre privind guvernanța serviciilor media publice, 15 februarie 2012; [CM/Rec\(2018\)1](#) – Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre privind pluralismul mass-mediei și transparența proprietății mass-media, 7 martie 2018, pct. 2.10; [CM/Rec\(2022\)11](#) – Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre privind principiile guvernanței mass-mediei și comunicării, 6 aprilie 2022; [CM/Rec\(2022\)4](#) – Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre privind promovarea unui mediu favorabil jurnalismului de calitate în era digitală, 17 martie 2022; [CDL-AD\(2025\)002](#), Lista actualizată a criteriilor privind statul de drept, reperul II.A.6 privind „procedurile de legiferare”, pct. 34, reperul II.B.2 privind „stabilitatea și coerența legii”, pct. 51 și reperul II.D privind „mecanismele de checks and balances”, pct. 84-87.

III. Analiză

A. Follow-up la recomandările din Opinia din martie 2026

1. Procesul legislativ

• A. *Să se efectueze o analiză aprofundată, o evaluare a impactului și consultări cu părțile interesate naționale în vederea continuării procesului legislativ aflat în desfășurare.*

16. În Opinia din martie 2026, Comisia de la Veneția a considerat că ritmul și modalitatea de examinare și adoptare a seturilor anterioare de modificări nu erau conforme cu bunele practici europene privind buna legiferare. De asemenea, Comisia a fost informată că procedura de urgență aplicată inițial fusese întreruptă (punctul 58). Comisia și-a exprimat speranța că va fi urmată procedura parlamentară ordinară, printr-un proces consultativ și incluziv, cu respectarea deplină a principiilor bunei legiferări.

– Proiectul de lege XVP-1247(2)

17. Comisia observă, de la bun început, că Proiectul de lege XVP-1247(2) este examinat în cadrul unei proceduri legislative ordinare, fapt care este salutat. Totodată, Comisia notează utilizarea procedurii ordinare în contextul activităților legislative ample rezumate la punctul 7 de mai sus, care, indiferent de procedura utilizată, demonstrează ritmul rapid al modificărilor legislative.

18. Comisia observă, de asemenea, că, potrivit Notei explicative la Proiectul de lege XVP-1247(2), „în procesul de elaborare a proiectului de lege nu au fost primite evaluări și concluzii ale experților”. În cadrul reuniunilor online, Comisia a fost informată, de asemenea, că nu a fost solicitată o evaluare a Proiectului de lege din partea Guvernului și că, la inițiativa opoziției, a fost solicitată, într-o etapă ulterioară, opinia unui expert în dreptul constituțional.

19. Evoluțiile menționate mai sus ridică preocupări, întrucât nici RTL, nici asociațiile mass-media, nici opoziția și nici Guvernul nu au fost implicate în procesul de elaborare și definitivare a Proiectului de lege (a se vedea punctul 8 de mai sus). Deși, ulterior, Seimasul a solicitat o opinie de expertiză la inițiativa opoziției, Comisia consideră că acest pas pozitiv, în sine, nu remediază deficiențele generale identificate în Opinia din martie 2026. Prin urmare, Comisia consideră că procesul legislativ general referitor la Proiectul de lege XVP-1247(2) și la evoluțiile acestuia, care au avut loc până la momentul elaborării prezentei Opinii urgente de follow-up, rămâne incompatibil cu standardele bunei legiferări necesare pentru o legislație de importanță constituțională și societală.⁶ În comentariile lor din 4 mai 2026, autoritățile au informat Comisia de la Veneția că Proiectul de lege este examinat de Comisia pentru cultură a Seimasului, în lumina comentariilor prezentate de Departamentul juridic al Seimasului, de instituțiile statului, de asociațiile profesionale, de experți și de cetățeni.

⁶ [CDL-AD\(2025\)002](#), Lista actualizată a criteriilor privind statul de drept, op. cit., pct. 34.

– Noul proiect al articolului 3¹, inițiat într-o etapă ulterioară

20. În cadrul reuniunii online cu reprezentanții Oficiului Prim-ministrului și ai Ministerului Culturii, delegația Comisiei a fost informată că Guvernul nu a fost implicat în elaborarea articolului 3¹, deși, potrivit proiectului de modificare, acesta este parte contractantă (aspect analizat la punctele 62-75 de mai jos). Comisia observă că, în pofida deciziei grupului de lucru potrivit căreia Seimasul urma să solicite Guvernului pregătirea unui set specific de proiecte suplimentare de modificare a Legii privind RTL, referitoare la contractul de serviciu public, monitorizarea externă și modelul de finanțare (a se vedea punctul 8 de mai sus), proiectul articolului 3¹, înregistrat de mai mulți deputați în Seimas la 27 martie 2026, a devansat acest plan prin introducerea unui acord privind mandatul de serviciu public în Proiectul de lege, pe calea unei inițiative parlamentare, fără a se aștepta proiectul Guvernului. În această privință, Nota explicativă la proiectul articolului 3¹ prevede că implementarea deciziei grupului de lucru este legată de procese legislative ulterioare, în timp ce, în prezent, nu este stabilit în mod clar care servicii publice concrete urmează să fie furnizate și în baza cărui temei acestea urmează să fie finanțate. Totuși, aceasta nu oferă o explicație detaliată și clară a motivului pentru care sarcina atribuită în mod expres Guvernului ar trebui, în acest moment, să fie realizată printr-o inițiativă parlamentară. În cadrul reuniunii online, reprezentanții majorității de guvernământ i-au informat pe raportori că articolul 3¹ va face obiectul unui proces legislativ separat și mai amplu, opinia Departamentului juridic al Seimasului fiind așteptată până la sfârșitul lunii aprilie 2026. Aceștia au asociat acest proces cu o investigație în curs a Comisiei Europene privind conformitatea LRT cu normele UE în materie de ajutor de stat, urmărind să demonstreze existența unui progres legislativ și să prevină eventuale sancțiuni.
21. Comisia este de opinia că asocierea inițiativei legislative – care devansează procedura stabilită de grupul de lucru și implică Guvernul în calitate de autor a trei seturi distincte de proiecte complexe de modificare, inclusiv în calitate de parte contractantă la contractul de serviciu public, cu investigația Comisiei Europene în materie de ajutor de stat evidențiază, în realitate, necesitatea unei coordonări prealabile cu Comisia Europeană, astfel cum s-a subliniat și în decizia grupului de lucru. Prin urmare, Comisia consideră că seturile de proiecte de modificare menționate, inclusiv cele referitoare la contractul de serviciu public, ar trebui elaborate în conformitate cu procesul stabilit de grupul de lucru, cu implicarea Guvernului și, de asemenea, a RTL, pe baza evaluării Departamentului juridic al Seimasului, în deplină coordonare cu Comisia Europeană și în concordanță cu standardele de bună legiferare stabilite în Opinia din martie 2026. În acest context, Comisia ia act de informațiile furnizate de autorități la 4 mai 2026, potrivit cărora aspectele legate de modelul de finanțare pe termen lung a RTL vor fi abordate într-un proces legislativ separat. Biroul Seimasului a solicitat Guvernului să pregătească, până la 1 septembrie 2026, o propunere legislativă distinctă referitoare la viitorul model de finanțare a radiodifuzorului public, inclusiv compatibilitatea acestuia cu normele Uniunii Europene privind ajutorul de stat (a se vedea și punctul 8 de mai sus).
22. În lumina considerațiilor expuse mai sus și a faptului că procesul legislativ este încă în desfășurare, Recomandarea A din Opinia din martie 2026 rămâne valabilă. Comisia de la Veneția încurajează ferm autoritățile lituaniene să valorifice pe deplin constatările și recomandările din Opinia din martie 2026 și din prezenta Opinie urgentă de follow-up și să

asigure realizarea unei analize aprofundate, a unei evaluări cuprinzătoare a impactului, precum și desfășurarea unor consultări autentice cu RTL, Guvernul și alți actori relevanți.

2. Finanțare

- *B. Modificarea alineatului (5) al articolului 19 din Legea privind RTL referitor la finanțare, în baza unei evaluări cuprinzătoare, realizate în strânsă consultare cu RTL și cu alte părți interesate relevante, cu privire la adecvarea modelului actual de finanțare pentru a permite RTL să își îndeplinească în mod eficient misiunea de serviciu public.*
23. Proiectul de lege nu modifică formula de finanțare: articolul 24 alin. (5) (fostul articol 19 alin. (5)) reproduce dispoziția legală existentă fără modificări. De asemenea, este menținută înghețarea bugetară introdusă prin Legea nr. XV-618: articolul 24 alin. (6) prevede că „în anul 2028, alocațiile de la bugetul de stat acordate RTL vor fi egale cu alocațiile de la bugetul de stat acordate LRT în anul 2027”. Nu a fost realizată nicio evaluare pentru a determina dacă acest buget este adecvat, fie în mod independent, fie în corelație cu măsurile suplimentare introduse prin Proiectul de lege, pentru a permite RTL să își îndeplinească misiunea de serviciu public.
24. Comisia de la Veneția reamintește că standardele europene converg asupra unei cerințe comune potrivit căreia finanțarea serviciilor media publice trebuie să fie adecvată, sustenabilă și transparentă, iar cadrul financiar trebuie să garanteze independența editorială.⁷ Curtea Europeană a Drepturilor Omului a confirmat obligația pozitivă a statului de a asigura funcționarea efectivă a unui sistem de radiodifuziune publică capabil să furnizeze un serviciu cu adevărat pluralist.⁸ Articolul 5 alineatul (3) din Regulamentul european privind libertatea mass-mediei (EMFA) impune ca furnizorii de servicii media publice să păstreze capacitatea de a se dezvolta în limitele mandatului lor și ca procedurile de finanțare să se bazeze pe criterii transparente și obiective, stabilite în prealabil, ținând seama de necesitățile bugetare; mecanismele de finanțare dependente de decizii discreționare ale guvernului, supuse renegocierii în funcție de ciclurile politice, nu corespund acestei cerințe.⁹
25. Comisia de la Veneția reiterează că „nu este rolul său de a examina formula de finanțare sau de a determina dacă o anumită alocare bugetară este adecvată pentru funcționarea unui radiodifuzor public. Mai degrabă, Comisia evaluează dacă procesul prin care sunt adoptate deciziile de finanțare respectă obligațiile pozitive ale statului în temeiul articolului 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului de a garanta un pluralism autentic, independența editorială și protecția împotriva presiunilor politice și economice”. Standardele europene impun statelor obligația de a asigura o finanțare adecvată, sustenabilă și previzibilă pentru

⁷ CM/Rec(2012)1, op. cit., pct. 23-27 (finanțare stabilă și suficientă) și pct. 16 (independență editorială). A se vedea, de asemenea, Recomandarea nr. R(96)10, op. cit.; Declarația Comitetului de Miniștri privind garantarea independenței serviciului public de radiodifuziune în statele membre, 27 septembrie 2006; Recomandarea APCE [1878 \(2009\)](#) privind finanțarea serviciului public de radiodifuziune.

⁸ CEDO, Manole și alții v. Republica Moldova, op. cit., pct. 100-101. A se vedea, de asemenea, Centro Europa 7 S.R.L. și Di Stefano v. Italia [MC], nr. [38433/09](#), 7 iunie 2012, pct. 134.

⁹ Articolul 5 alin. (3) din [EMFA](#): „Statele membre se asigură că procedurile de finanțare aplicabile furnizorilor de servicii media publice se bazează pe criterii transparente și obiective, stabilite în prealabil.”

serviciile media publice. În consecință, revizuirea finanțării serviciilor media publice „trebuie realizată printr-un proces care să permită o evaluare corespunzătoare a impactului acesteia (în special asupra capacității de a-și îndeplini misiunea de serviciu public în era digitală), să includă consultări reale cu radiodifuzorul (...) și să ofere suficient timp instituției pentru a-și adapta în mod corespunzător planificarea bugetară și programarea”.¹⁰

26. Comisia observă că Proiectul de lege afectează cadrul financiar general în trei moduri interconectate. În primul rând, articolul 4 alin. (1) descrie LRT ca funcționând „pe baze necomerciale, în calitate de radiodifuzor public de servicii”. Cu toate acestea, articolul 24 alin. (1) permite în mod expres obținerea de venituri din activități comerciale, sponsorizări și vânzarea de programe. Această inconsecvență este accentuată suplimentar de articolul 11 alin. (6), care impune LRT obligația de a raporta în detaliu toate veniturile provenite din servicii non-publice și costurile aferente. Această obligație contabilă imperativă recunoaște implicit existența unor venituri comerciale pe care articolul 4 alin. (1) pretinde că le interzice. În consecință, domeniul activităților generatoare de venit ale RTL rămâne neclar.
27. În al doilea rând, articolul 7 prevede că orice difuzare a informațiilor cu caracter cultural, social și educațional referitoare la programele RTL, inclusiv pe pagina web a RTL, trebuie realizată cu titlu gratuit, în condițiile stabilite de Consiliu. Această restricție elimină o sursă importantă de venit — încasările din comunicările culturale, sociale și educaționale contra cost, precum și o parte din veniturile provenite din închirierea bunurilor imobile. În consecință, baza financiară a RTL este limitată la finanțarea de la stat. Cu toate acestea, deși articolul 7 interzice obținerea de venituri din comunicări culturale, sociale sau educaționale contra cost, articolele 23 și 24 includ în mod expres veniturile comerciale, vânzarea de programe, sponsorizările și activitățile comerciale independente printre sursele permise de venit ale LRT. În plus, articolul 11 alin. (6) impune raportarea separată a tuturor veniturilor provenite din servicii non-publice. Prin urmare, acesta din urmă recunoaște o categorie de venituri comerciale pe care primul o interzice.¹¹
28. În al treilea rând, Proiectul de lege nu permite cuantificarea cheltuielilor instituționale generate de instituirea Consiliului de administrație al RTL și a Oficiului Consiliului (analizate în Secțiunea III.B.2 de mai jos), ambele urmând a fi finanțate din bugetul operațional al RTL, întrucât nu precizează numărul de personal al Oficiului Consiliului și nici remunerația membrilor Consiliului de administrație. Nota explicativă nu abordează implicațiile financiare ale acestor două noi structuri instituționale.
29. Efectul cumulat al acestor elemente constă în faptul că cadrul normativ privind finanțarea RTL enumeră o gamă largă de surse de venit — inclusiv venituri din activități editoriale, donații și moșteniri, granturi, vânzarea de programe, sponsorizări și alte activități comerciale — în timp ce, simultan, restrânge, prin articolele 4 alin. (1) și 7, domeniul în care astfel de venituri pot fi generate în mod legal. Proiectul de lege nu conciliază aceste dispoziții, iar Nota explicativă

¹⁰ CDL-AD(2026)001, op. cit., pct. 54.

¹¹ Curtea Constituțională a Republicii Lituania, în [Hotărârea](#) din 21 decembrie 2006 (Secțiunea V, paragraful 27), a confirmat că statutul constituțional al unui radiodifuzor public național nu exclude activitățile generatoare de profit atunci când piața oferă asemenea oportunități și nici nu permite desfășurarea unor activități generatoare de pierderi.

nu oferă nicio orientare cu privire la modul în care acestea trebuie interpretate în mod corelat. În opinia Comisiei, această situație creează aparența unei diversități financiare, fără a clarifica însă care dintre sursele enumerate pot fi, în mod efectiv, utilizate de RTL în practică. O asemenea incertitudine nu privește doar strategia comercială a RTL, ci și temeiul juridic în baza căruia ar putea fi desfășurată orice activitate generatoare de venituri.¹² În consecință, atunci când cadrul normativ este intern contradictoriu, destinatarii acestuia nu pot prevedea, cu gradul de precizie impus de principiul securității juridice, consecințele juridice ale conduitei lor.¹³

30. Comisia observă, în continuare, că Nota explicativă nu recunoaște aceste efecte cumulative și nu conține nicio evaluare a impactului financiar. În absența unei astfel de evaluări, nu este posibil să se determine dacă finanțarea care ar rămâne disponibilă pentru RTL după intrarea în vigoare a Proiectului de lege ar fi suficientă, sustenabilă și previzibilă, în sensul cerut de standardele europene.
31. Comisia consideră, prin urmare, că cadrul financiar general propus prin Proiectul de lege ar fi mai puțin favorabil decât cel existent. Înghețarea bugetară este menținută fără nicio evaluare a adecvării acesteia; restricțiile introduse prin articolul 7, coroborate cu ambiguitățile generate de articolele 4 alin. (1), 11 alin. (6), 23 și 24, reduc gradul de certitudine juridică în ceea ce privește activitățile generatoare de venit pe care RTL le poate desfășura în mod legal; iar instituirea Consiliului de administrație și a Oficiului Consiliului introduce costuri instituționale de o amploare neprecizată, ce urmează a fi suportate din bugetul propriu al RTL. Niciuna dintre aceste măsuri nu a fost însoțită de evaluarea cuprinzătoare pe care Comisia a considerat-o anterior esențială înaintea oricărei revizuirii a cadrului financiar al unui radiodifuzor public. Efectul cumulativ al dispozițiilor proiectate este, astfel, acela de a introduce o incertitudine financiară și juridică suplimentară, incompatibilă cu standardele europene privind adecvarea, sustenabilitatea și previzibilitatea, precum și cu principiul securității juridice.
32. Prin urmare, Comisia consideră că Recomandarea B din Opinia din martie 2026 privind finanțarea nu a fost urmată și rămâne valabilă în principiu. Având în vedere elementele suplimentare introduse prin Proiectul de lege, Comisia recomandă ca reglementările referitoare la finanțare să fie aliniate la standardele europene, în baza unei evaluări cuprinzătoare a dispozițiilor relevante și a impactului financiar cumulativ al acestora, realizată în strânsă consultare cu RTL și cu alte părți interesate. Scopul acestei evaluări este de a clarifica dacă modelul propus este adecvat, sustenabil și previzibil, astfel încât să permită RTL să își îndeplinească în mod eficient misiunea de serviciu public.

3. Demiterea Directorului General

a. Pragul de vot și mecanismul anti-blocaj

¹² A se vedea, în special, Oliver & Ohlbaum Associates, [Economic study on the impact of publicly funded PSM activities on commercial online news services in Lithuania](#), raport elaborat pentru Uniunea Europeană de Radiodifuziune, aprilie 2026, pp. 13-14 și 16-23.

¹³ [CDL-AD\(2025\)002](#), Lista actualizată a criteriilor privind statul de drept, op. cit., pct. 49.

C. Menținerea cerinței existente privind majoritatea calificată pentru demiterea Directorului General și examinarea posibilității introducerii unui mecanism eficient de evitare a blocajelor.

33. Articolul 17 alin. (5) din noua versiune de proiect a Legii privind RTL prevede că Directorul General al RTL poate fi demis înainte de expirarea mandatului său dacă cel puțin două treimi din numărul total al membrilor Consiliului votează în favoarea demiterii.
34. Comisia salută menținerea cerinței majorității de două treimi, care constituie o garanție importantă împotriva demiterilor arbitrare sau motivate politic. Cu toate acestea, Comisia consideră că adecvarea acestui prag de vot nu trebuie evaluată la modul abstract, ci în raport cu temeiurile de fond la care acesta este corelat (analizate la punctele 45-49 de mai jos).
35. Comisia observă că majorarea numărului membrilor Consiliului RTL de la doisprezece la cincisprezece determină ca cerința majorității de două treimi să corespundă unui număr fix de zece voturi favorabile. În consecință, șase voturi pot bloca o moțiune de neîncredere, în timp ce atingerea pragului de zece voturi necesar pentru adoptarea unei decizii presupune un sprijin larg din partea membrilor desemnați de diferite autorități. Votul decisiv al Președintelui Consiliului RTL, astfel cum este prevăzut la articolul 14 alin. (3), nu se aplică în cazul deciziilor adoptate în temeiul articolului 17 alin. (5). În acest context, Comisia apreciază că cerința majorității de două treimi, în cadrul unui Consiliu format din cincisprezece membri, constituie o garanție reală împotriva demiterilor premature care nu se întemeiază pe un consens larg în cadrul Consiliului. În consecință, instituirea unui mecanism specific de evitare a blocajelor nu se impune în acest context.
36. În lumina celor expuse, Comisia consideră că Recomandarea C. din Opinia din martie 2026 a fost respectată în esență.

b. Modalitatea de vot și garanții suplimentare de independență a membrilor Consiliului LRT

- D. Introducerea unor garanții suplimentare de independență:
 - Completarea Legii cu o garanție expresă potrivit căreia membrii Consiliului își exercită mandatul în mod independent, cu titlu personal, fiind interzisă primirea de instrucțiuni din partea autorităților care i-au desemnat, precum și instituirea unor garanții procedurale adecvate — inclusiv criterii clare și obiective de revocare, obligația motivării deciziilor și posibilitatea unui control efectiv, independent sau judiciar, împotriva demiterilor motivate politic.
 - În cazul în care se introduce votul secret, acesta ar trebui să fie însoțit, pe lângă garanțiile menționate mai sus, de întocmirea unor procese-verbale detaliate ale deliberărilor Consiliului, care să fie puse la dispoziția Directorului General.

37. Potrivit articolului 13 alin. (2) din Legea privind RTL în vigoare (astfel cum a fost modificată la 6 iunie 2024 – a se vedea [CDL-REF\(2026\)016](#), p. 10), „Directorul General al RTL este numit în funcție pentru un mandat de cinci ani și este demis din funcție de către Consiliu prin vot deschis, în urma unui concurs public”. Versiunea anterioară a Legii privind RTL, înainte de modificările din iunie 2024, prevedea votul secret. Modificarea în sensul introducerii votului deschis a fost, potrivit informațiilor disponibile, determinată de eșecul repetat al încercărilor de a numi un nou Director General în cadrul procedurii de vot secret.¹⁴ Proiectul de lege nr. XVP-1119 (a se vedea [CDL-REF\(2025\)053](#), p. 12) propunea modificarea articolului 13 alin. (2) prin introducerea votului secret atât pentru numirea, cât și pentru demiterea Directorului General al RTL: „Directorul General al RTL este numit și demis din funcție de către Consiliu pentru o perioadă de 5 ani, în urma unui concurs public, prin vot secret”. Nota explicativă aferentă justifică opțiunea pentru votul secret ca un mijloc de protecție a membrilor Consiliului împotriva presiunilor externe și de asigurare a faptului că deciziile acestora sunt conforme cu conștiința și propria lor apreciere. Cu toate acestea, Proiectul de lege nr. XVP-1119 nu a fost adoptat. Proiectul de lege XVP-1247(2) elimină cerința votului deschis, fără a o înlocui cu o altă modalitate de vot, lăsând la latitudinea Consiliului decizia privind caracterul deschis sau secret al votului în cazul demiterii. Nota explicativă nu oferă nicio justificare pentru această abatere de la reglementarea legală în vigoare.
38. Comisia de la Veneția reamintește că standardele europene converg asupra unui principiu fundamental: independența organului de conducere al unei instituții de servicii media publice constituie o obligație juridică ce trebuie garantată prin cadrul legislativ. În temeiul articolului 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, atunci când un stat instituie un sistem de radiodifuziune publică, acesta își asumă o obligație pozitivă de a institui un cadru legislativ și administrativ adecvat pentru a garanta un pluralism mediatic efectiv — obligație care se extinde și asupra structurilor de guvernare prin care radiodifuzorul este administrat și supravegheat, inclusiv asupra procedurilor care reglementează mandatul și revocarea organelor sale de conducere. Recomandarea CM/Rec(2012)1 impune ca organul de supravegheat să nu fie supus unei influențe politice nejustificate și ca procedurile de numire și revocare să conțină garanții procedurale adecvate. Articolul 5 alin. (2) din Regulamentul european privind libertatea mass-mediei (EMFA) prevede că orice decizie de revocare trebuie să se întemeieze pe criterii prestabilite, obiective și definite legal. Garanțiile procedurale aferente procesului de vot sunt parte integrantă a acestor cerințe și nu pot fi tratate ca un aspect lăsat în întregime la discreția internă a Consiliului, într-un context instituțional în care garanțiile structurale de independență rămân insuficient reglementate.¹⁵

¹⁴ A se vedea Opinia din martie 2026, pct. 23, 68 și 71.

¹⁵ CM/Rec(2012)1, op. cit., Anexă, articolele 14-15; EMFA, op. cit., articolul 5 alin. (2); CEDO, *Manole și alții v. Republica Moldova*, op. cit., pct. 111. A se vedea, de asemenea, *NIT S.R.L. v. Republica Moldova*, op. cit., pct. 186. EMFA, op. cit., articolul 5 alin. (2); a se vedea și considerentul 28 („În cazul în care garanțiile lipsesc sau sunt insuficiente, există riscuri de ingerință politică în politica editorială sau în guvernarea serviciilor media publice”); CDL-AD(2025)002, Lista actualizată a criteriilor privind statul de drept, op. cit., reperul A.I., Securitatea juridică, pct. 48-50.

39. Comisia reiterează principala sa constatare din Opinia din martie 2026 (punctul 75): „Problema esențială nu constă în faptul dacă votul ar trebui să fie, în sine, deschis sau secret, ci dacă ansamblul cadrului de guvernanță — incluzând criteriile de numire, garanțiile procedurale, obligația motivării deciziilor și mecanismele de control judiciar — oferă o protecție adecvată împotriva deciziilor arbitrare sau motivate politic, asigurând, în același timp, un nivel corespunzător de responsabilizare. Alegerea modalității de vot reprezintă un element al acestui cadru mai larg și, prin urmare, trebuie evaluată în coroborare cu celelalte garanții aplicabile, și nu în mod izolat”.¹⁶
40. Comisia observă că Proiectul de lege nu prevede nicio garanție expresă potrivit căreia membrii Consiliului își exercită mandatul în mod independent și cu titlu personal și nici nu interzice în mod expres primirea de instrucțiuni din partea autorităților care i-au desemnat. De asemenea, nu a fost introdusă nicio cerință explicită potrivit căreia deciziile de demitere trebuie să fie motivate în mod corespunzător. În ceea ce privește cerința existenței unui control efectiv, independent sau judiciar, în cadrul reuniunii online, reprezentanții majorității de guvernământ au informat delegația Comisiei de la Veneția că, în cazul unei demiteri anticipate, Directorul General al LRT are acces la control judiciar în temeiul legislației muncii, deși nici Proiectul de lege și nici Nota explicativă nu conțin informații în această privință. În comentariile lor din 4 mai 2026, autoritățile lituaniene au indicat că, potrivit dreptului constituțional și administrativ lituanian, autoritățile care efectuează numirile nu dețin competența legală de a instrui, direcționa sau revoca membrii organelor colegiale, aceștia având obligația legală de a acționa independent, și că controlul judiciar al deciziilor administrative care afectează drepturi sau interese legitime este, în general, disponibil în temeiul principiului constituțional al protecției judiciare, indiferent de existența expresă a unei căi de atac prevăzute de lege.
41. Luând act de clarificările furnizate de autoritățile lituaniene, Comisia reamintește, astfel cum a arătat și în Opinia din martie 2026, că, din perspectiva statului de drept, ceea ce contează nu este dacă votul este deschis sau secret, ci existența unor garanții structurale adecvate. Comisia a indicat că aceste garanții includ interzicerea instrucțiunilor din partea autorităților care efectuează numirile, obligația motivării deciziilor și asigurarea unui control judiciar efectiv. În cazul votului secret, pe lângă garanțiile menționate, este necesar ca procesele-verbale detaliate ale deliberărilor Consiliului să fie puse la dispoziția Directorului General. În opinia Comisiei, chiar dacă aceste garanții pot fi deduse din principiile generale ale dreptului constituțional și administrativ al Lituaniei, în special având în vedere controversesele intense care au însoțit actuala reformă a legislației privind RTL, ar fi important ca acestea să fie prevăzute în mod expres în lege. Întrucât niciuna dintre garanțiile suplimentare menționate nu a fost introdusă, riscul ca membrii Consiliului să fie supuși unor presiuni politice în momentul exercitării votului persistă, atât în cazul votului deschis, cât și al celui secret. Prin urmare, eliminarea oricărei indicații privind metoda de vot care trebuie utilizată nu ar elimina acest risc.
42. Comisia observă, de asemenea, că printre noile entități propuse pentru desemnarea membrilor Consiliului RTL se numără Consiliul Tripartit, care reprezintă grupuri de interese specifice și

¹⁶ CDL-AD(2026)001, op. cit., pct. 75.

identificabile — comunitatea de afaceri, sindicatele și Guvernul.¹⁷ Asigurările oferite de reprezentanții coaliției de guvernare în cadrul reuniunilor online, potrivit cărora Guvernul nu își va exercita drepturile de vot și nu va desemna membri în cadrul acelei cote, nu sunt reflectate în Proiectul de lege. Comisia observă că asemenea angajamente constituie garanții efective de independență doar în măsura în care sunt consacrate și opozabile în temeiul legii.

43. În lumina celor expuse, Comisia constată că Recomandarea D din Opinia din martie 2026 privind garanțiile de independență ale membrilor Consiliului și modalitatea de vot nu a fost implementată și, în consecință, rămâne valabilă.

c. Temeiurile pentru demitere

- E. Stabilirea unor criterii clare și obiective pentru demiterea anticipată a Directorului General al RTL, limitate la circumstanțe excepționale și care să asigure că orice decizie de demitere este motivată în mod corespunzător și supusă unui control judiciar efectiv; eliminarea neaprobării raportului anual de activitate ca temei pentru demiterea anticipată a Directorului General.
44. Articolul 17 alin. (5) din noua versiune de proiect a Legii privind LRT prevede că: „Directorul General al RTL poate fi demis din funcție înainte de expirarea mandatului său dacă nu își exercită funcțiile de Director General al LRT prevăzute la articolul 18¹⁸ sau din cauza unei

¹⁷ Consiliul Tripartit este compus în prezent din reprezentanți ai sindicatelor, angajatorilor și Guvernului: 1. Autorități publice: Ministerul Securității Sociale și al Muncii (2 membri); Ministerul Economiei (2 membri), Ministerul Economiei și Inovării (2 membri) și Cancelaria Guvernului Republicii Lituania (1 membru); 2. Trei organizații sindicale centrale (republicane): Confederația Sindicală din Lituania (3 membri), Sindicatul „Solidarumas” din Lituania (2 membri), Uniunea Generală a Sindicatelor din Republica Lituania (2 membri); 3. Șase organizații patronale: Confederația Industriașilor din Lituania (2 membri), Confederația Patronatelor de Afaceri din Lituania (2 membri), Camera Agricolă a Republicii Lituania (1 membru), Asociația Camerelor de Comerț, Industrie și Meșteșuguri din Lituania (1 membru), Asociația „Investors’ Forum” și Confederația de Afaceri din Lituania (1 membru). <https://socmin.lrv.lt/en/activities/labour-and-employment/labour-law/collective-labour-relations/>

¹⁸ Directorul General: (1) „gestionează activitatea RTL, reprezintă RTL în Republica Lituania, în state străine și în organizații internaționale, încheie contracte în numele RTL, emite ordine și controlează executarea acestora”; (2) „la inițiativa Consiliului, pregătește și prezintă Consiliului de administrație spre examinare proiecte de modificare a statutului RTL sau modificări ale acestuia”; (3) „pregătește proiectul raportului anual privind activitatea RTL și îl prezintă Consiliului de administrație spre examinare”; (4) „pregătește proiectele planului strategic și ale planurilor anuale de activitate ale RTL și le prezintă Consiliului de administrație spre examinare”; (5) „organizează executarea hotărârilor Consiliului și ale Consiliului de administrație”; (6) „implementează scopurile, obiectivele și strategia privind programele RTL și pagina web a RTL stabilite de Consiliu”; (7) „asigură respectarea cerințelor editoriale, privind protecția vieții private, sustenabilitatea și a altor cerințe stabilite pentru programele RTL”; (8) „pregătește și prezintă Consiliului de administrație spre examinare proiectul procedurii privind difuzarea de către RTL a informațiilor culturale, sociale și educaționale”; (9) „la solicitarea Consiliului și/sau a Consiliului de administrație, informează Consiliul și/sau Consiliul de administrație despre realizarea obiectivelor și sarcinilor RTL prevăzute de lege și despre executarea hotărârilor Consiliului și ale Consiliului de administrație”; (10) „pregătește și prezintă Consiliului de administrație spre examinare proiectele estimărilor anuale ale veniturilor și cheltuielilor RTL și rapoartele privind executarea acestora”; (11) „prezintă Consiliului de administrație spre aprobare rezultatele concursurilor pentru pregătirea programelor RTL”; (12) „implementează recomandările Consiliului privind aplicarea principiilor de bună guvernare și sporirea transparenței și eficienței activităților”; (13) „pregătește și prezintă Consiliului spre aprobare proiectele regulamentelor privind activitatea Controlorului de Etică al RTL și a Serviciului de Audit Intern al RTL și informează Consiliul de administrație despre acestea”; (14) „pregătește proiectele condițiilor pentru concursul public privind auditul situațiilor financiare ale RTL și le prezintă Consiliului de administrație spre examinare”; (15) „asigură crearea și funcționarea corespunzătoare a sistemului de control intern al RTL, în conformitate cu

încălcări a interesului public, în cazul în care Consiliul își întemeiază votul de neîncredere pe o încălcare gravă a atribuțiilor sau pe încălcarea cerințelor privind reputația ireproșabilă și dacă cel puțin două treimi din numărul total al membrilor Consiliului votează în favoarea unui asemenea vot de neîncredere” (cu privire la acest aspect, a se vedea punctele 33-36 de mai sus). Nota explicativă prezintă această modificare drept o clarificare a condițiilor de demitere, fără însă a aborda relația structurală dintre cele două temeuri și condițiile calificative aferente acestora sau extinderea semnificativă a funcțiilor enumerate la articolul 18.

45. Comisia subliniază că mandatele în cadrul serviciilor media publice pot fi scurtate doar în circumstanțe limitate și prevăzute expres de lege, iar nu ca urmare a unor dezacorduri privind deciziile editoriale sau pozițiile exprimate.¹⁹ Lista de verificare actualizată a Comisiei de la Veneția privind statul de drept impune, de asemenea, ca dispozițiile legale să fie formulate cu suficientă precizie pentru a permite persoanelor vizate să prevadă consecințele conduitei lor și să se protejeze împotriva aplicării arbitrare. Astfel cum s-a subliniat în Opinia din martie 2026, având în vedere că Directorul General este selectat prin concurs public și nu pe baza unei relații de încredere politică, orice așteptare legitimă privind exercitarea integrală a mandatului legal trebuie să fie întemeiată pe motive clare, obiective și prestabilite prin lege.
46. Comisia salută excluderea neaprobării raportului anual de activitate ca temeii autonome pentru demitere, în conformitate cu recomandarea sa din Opinia din martie 2026. De asemenea, Comisia observă că Proiectul de lege face trimitere la noțiunea de „reputație ireproșabilă”, astfel cum aceasta este definită în Legea privind funcția publică pentru conducătorii instituțiilor sau persoanele care aspiră la ocuparea unor funcții de conducere. În comentariile furnizate la 4 mai 2026, autoritățile lituaniene au menționat că standardele privind „încălcarea gravă a atribuțiilor” și „reputația ireproșabilă” se întemeiază pe definiții deja consacrate în legislația lituaniană cu aplicabilitate generală, nu sunt create special pentru scopurile Proiectului de lege și nu sunt orientate împotriva unui anumit titular de funcție. Comisia ia act de aceste clarificări. Totuși, aceasta observă că preocupările sale vizează noile temeuri și sfera mai largă în care standardele privind încălcarea gravă a atribuțiilor și reputația ireproșabilă ar urma să opereze în temeiul Proiectului de lege. Comisia reamintește că standardul „reputației ireproșabile” din Legea privind funcția publică exclude persoanele condamnate pentru anumite infracțiuni sau demise pentru abateri grave.²⁰
47. Acestea fiind menționate, Comisia constată că, în pofida îmbunătățirilor indicate mai sus, Proiectul de lege extinde în mod semnificativ temeiul privind „neîndeplinirea atribuțiilor”, prin lărgirea sferei acestuia de la funcțiile enumerate la articolul 14 din Legea în vigoare la lista mult mai amplă prevăzută la articolul 18. Proiectul de lege propune, de asemenea, criteriul „încălcării interesului public”, pe care Nota explicativă aferentă versiunii anterioare a proiectului îl califică drept nedefinit și ușor de manipulat.²¹

prevederile Legii Republicii Lituania privind controlul intern și auditul intern”; și (16) „decide asupra altor chestiuni atribuite competenței Directorului General al RTL prin prezenta lege și prin Statutul RTL”.

¹⁹ CM/Rec(2012)1, op. cit., Anexă, pct. 27.

²⁰ CDL-AD(2026)001, op. cit., pct. 13.

²¹ Ibidem, pct. 81.

48. Comisia consideră că Proiectul de lege nu satisface pe deplin cerințele principiului securității juridice. Acesta pare să urmărească instituirea a două temeuri alternative, fiecare având propria condiție calificativă specifică: (1) neîndeplinirea funcțiilor prevăzute la articolul 18, corelată cu o încălcare gravă a atribuțiilor; și (2) încălcarea interesului public, corelată cu neîndeplinirea cerinței privind reputația ireproșabilă. Cu toate acestea, această structură nu este reflectată în mod clar în formularea actuală. Ambele temeuri și condițiile aferente acestora sunt reunite într-o singură frază, fără o delimitare clară sau o explicație privind relația dintre ele, ceea ce face neclar dacă respectivele condiții sunt cumulative, alternative sau dacă fiecare este asociată unui anumit temei. Această ambiguitate este amplificată de articolul 18, care enumeră șaisprezece funcții distincte ale Directorului General, variind de la gestionarea relațiilor internaționale ale LRT și semnarea contractelor până la examinarea proiectelor de acte normative și pregătirea condițiilor concurențiale pentru audituri financiare. Prin extinderea sferei noțiunii de „neîndeplinire a atribuțiilor”, Proiectul de lege mărește semnificativ numărul potențial al temeiurilor de demitere. O asemenea formulare comportă riscul ca deficiențe procedurale minore să poată fi invocate drept motive pentru încetarea anticipată a mandatului, fără existența unei cerințe privind o abatere gravă. Legea nu stabilește criterii clare pentru a determina când exercitarea atribuțiilor este inadecvată și nici nu impune existența unei conduite intenționate, abordare incompatibilă cu Recomandarea CM/Rec(2012)1, care limitează încetarea mandatului la situații specifice, definite prin lege. Mai mult, al treilea paragraf al articolului 5 alin. (2) din Regulamentul european privind libertatea mass-mediei (EMFA) prevede că deciziile privind revocarea conducătorului managementului sau a membrilor organului de conducere al furnizorilor de servicii media publice înainte de expirarea mandatului trebuie să fie motivate în mod corespunzător, pot fi adoptate doar în mod excepțional, atunci când persoanele respective nu mai îndeplinesc condițiile necesare exercitării atribuțiilor lor potrivit unor criterii stabilite în prealabil la nivel național, trebuie să fie precedate de notificarea persoanelor vizate și trebuie să includă posibilitatea unui control judiciar.

49. În lumina celor expuse, Comisia consideră că Recomandarea E din Opinia din martie 2026 privind temeurile pentru demiterea Directorului General al LRT a fost urmată doar parțial, în măsura în care neaprobarea raportului anual de activitate ca temei pentru demiterea anticipată a Directorului General a fost eliminată. Comisia ia act, de asemenea, de trimiterea făcută în Proiectul de lege la Legea privind funcția publică în ceea ce privește noțiunea de „reputație ireproșabilă”. Comisia reiterează partea rămasă a recomandării sale.

d. Domeniul temporal de aplicare al proiectului de modificări

- *F. Asigurarea faptului că orice proceduri revizuite privind demiterea se aplică doar Directorilor Generali numiți după intrarea în vigoare a modificărilor, evitând astfel aparența unei legislații adoptate ad personam.*

50. Proiectul de lege nu conține nicio dispoziție tranzitorie care să limiteze în mod expres aplicarea temeiurilor revizuite de demitere doar la Directorii Generali numiți după intrarea sa

în vigoare. În consecință, aceste temeuri s-ar aplica și actualului Director General.²² Comisia observă, în acest context, că articolul 9 alin. (3), care modifică articolul 13 alin. (5) din actuala Lege privind RTL și introduce temeurile revizuite de demitere a Directorului General, urmează să intre în vigoare imediat după publicarea oficială a legii adoptate, în timp ce articolul 17 alin. (5) identic din noua versiune de proiect a Legii privind RTL, care reglementează procedura modificată de demitere, este programat să intre în vigoare la 1 ianuarie 2028.

51. Comisia de la Veneția reamintește că Directorul General al LRT este selectat și numit prin concurs public, iar nu pe baza unei relații de încredere politică. Mecanismele de guvernare aplicabile serviciilor media publice trebuie concepute astfel încât să reducă la minimum riscul instrumentalizării politice. Aplicarea doar pentru viitor a modificărilor nu reprezintă doar o chestiune de tehnică legislativă, ci o garanție de fond, menită să asigure că schimbările privind procedurile de demitere sunt percepute ca reforme sistemice cu aplicabilitate generală, și nu ca măsuri îndreptate împotriva unui anumit titular al funcției.
52. Prin urmare, Comisia constată că Recomandarea F din Opinia din martie 2026 privind domeniul temporal de aplicare al proiectului de modificări nu a fost urmată și rămâne valabilă.

B. Alte modificări propuse

1. Sfera misiunii de serviciu public a RTL

a. Misiunea RTL

53. Articolul 3 din noua versiune de proiect a Legii privind RTL prevede că:

„Misiunea RTL este de a asigura dreptul publicului la informații fiabile, obiective și diverse, la o pluralitate de opinii, de a crea condiții pentru o dezbatere publică liberă și de a contribui la păstrarea și dezvoltarea limbii lituaniene și a culturii naționale, prin punerea conținutului la dispoziție în toate regiunile și pentru diferite grupuri ale populației. Această misiune este exercitată în mod independent și imparțial, fără influență politică sau altă influență externă asupra conținutului și deciziilor editoriale.”

Nota explicativă prezintă această clauză legală drept o măsură menită să confere o mai mare precizie legislativă misiunii RTL de serviciu public.

54. Comisia de la Veneția observă că introducerea unei clauze legale privind misiunea constituie, în principiu, o evoluție pozitivă: aceasta ancorează misiunea de serviciu public în legislația primară și, prin urmare, îi consolidează forța normativă și rezistența la fluctuațiile politice. Totuși, formularea acesteia ridică anumite probleme. În primul rând, existența concomitentă a articolului 3 și a articolului 4 alin. (2), care reglementează misiunea și principiile operaționale ale LRT în termeni similari, fără a clarifica relația dintre acestea sau care dintre dispoziții prevalează în caz de conflict, afectează principiul securității juridice, care impune

²² Prin [decizia](#) Consiliului RTL din 3 octombrie 2023, doamna Monika Garbačiauskaitė-Budrienė a fost numită Director General al RTL până la 17 octombrie 2028.

existența unui cadru normativ clar, coerent și previzibil, astfel încât persoanele vizate să își poată conforma conduita la acesta.²³

55. Comisia consideră, de asemenea, că formularea propusă a misiunii are o sferă mai restrânsă decât înțelegerea constituțională a mandatului RTL, astfel cum a fost dezvoltată în jurisprudența constantă a Curții Constituționale a Lituaniei (promovarea valorilor constituționale și universale ale drepturilor omului, consolidarea democrației, promovarea conștiinței civice și a respectului pentru statul de drept, apărarea intereselor naționale și prevenirea dezinformării).²⁴ Clauza propusă nu reflectă aceste elemente. Deosebit de îngrijorătoare este absența oricărei referiri la prevenirea dezinformării. Astfel cum a remarcat Comisia în Opinia din martie 2026, RTL joacă un rol central în contracararea manipulării și interferenței informaționale străine (FIMI) în contextul mediului de securitate dificil al Lituaniei.
56. Comisia observă, în continuare, că articolul 4 alin. (1) impune ca „sfera și natura activităților RTL” să fie „proporționale cu misiunea sa”. O cerință de proporționalitate formulată în termeni atât de largi, fără a exclude în mod expres din domeniul său de aplicare deciziile editoriale și de programare, riscă să devină un instrument prin care Guvernul ar putea defini sau restrânge misiunea RTL după propria sa apreciere, într-o manieră incompatibilă cu standardele europene, care impun ca mandatul serviciului public să fie clar definit prin lege și protejat împotriva influențelor politice nejustificate.²⁵ Comisia reamintește că prerogativele care afectează în mod direct libertatea editorială trebuie formulate cu suficientă precizie pentru a delimita clar întinderea acestora; o dispoziție care nu îndeplinește acest standard este incompatibilă cu cerințele securității juridice și ale independenței editoriale.
57. Comisia de la Veneția recomandă, prin urmare, revizuirea clauzei privind misiunea prevăzute la articolul 3, pentru a asigura conformitatea acesteia cu statutul constituțional al LRT și cu standardele europene; clarificarea raportului dintre articolul 3 și articolul 4 alin. (2), astfel încât să fie eliminată orice ambiguitate de interpretare; limitarea cerinței de proporționalitate prevăzute la articolul 4 alin. (1) la aspectele instituționale și financiare, cu excluderea expresă a opțiunilor editoriale și de programare din domeniul său de aplicare.

b. Restricții privind cooperarea în domeniul mass-mediei

58. Articolul 6 alin. (12) din noua versiune de proiect a Legii privind RTL prevede că:

„Alte instituții mass-media nu vor putea activa pe canalele utilizate de RTL și pe pagina web a RTL fără permisiunea Consiliului. Persoanele care controlează alte instituții mass-media și/sau sunt reprezentanți publici ai altor instituții mass-media pot participa la conținutul RTL numai în conformitate cu condițiile politicii editoriale aprobate de Consiliul LRT și după declararea oricăror conflicte de interese.”

²³ Lista actualizată a criteriilor privind statul de drept, op. cit., pct. 47-52.

²⁴ În hotărârile sale din 21 decembrie 2006, 16 mai 2019 și 3 noiembrie 2020, Curtea Constituțională a definit misiunea constituțională a LRT ca incluzând, inter alia, promovarea valorilor constituționale și universale ale umanității, consolidarea democrației, promovarea conștiinței civice și a respectului pentru statul de drept, apărarea intereselor naționale și prevenirea dezinformării.

²⁵ Recomandarea nr. R(96)10, op. cit., Anexă, Directiva I și Secțiunile I-II; CM/Rec(2012)1, op. cit., Anexă, Principiul director 18.a și pct. 23-27; EMFA, op. cit., articolul 5 alin. (1) și (3) și considerentul 28.

Potrivit Notei explicative, articolul 6 alin. (12) „urmărește consolidarea protecției independenței editoriale și imparțialității radiodifuzorului național prin instituirea unei înțelegeri mai largi a conflictelor de interese, în conformitate cu practica internațională în domeniul serviciilor publice de radiodifuziune”. Nota afirmă că dispoziția respectivă „permite Consiliului RTL să aplice practici coerente, transparente și conforme cu standardele internaționale privind gestionarea conflictelor de interese, fără a restrânge libertatea de exprimare”.

59. Comisia reamintește că, în sectorul sensibil al mass-mediei audiovizuale, responsabilitățile statului în temeiul articolului 10 nu se limitează la o obligație negativă de neintervenție; statul are, în egală măsură, obligația pozitivă de a institui un cadru legislativ și administrativ adecvat pentru a garanta un pluralism efectiv. Această obligație pozitivă include îndatorirea de a asigura că jurnaliștii și alți profesioniști care activează în domeniul mass-mediei audiovizuale nu sunt împiedicați să transmită informații și comentarii și că sistemul de radiodifuziune publică oferă un forum autentic pentru dezbateră publică, în cadrul căruia să poată fi exprimate un spectru cât mai larg de opinii și puncte de vedere. Statul rămâne garantul suprem al pluralismului.²⁶
60. Privită din această perspectivă, dispoziția respectivă ridică motive de îngrijorare. Prin conferirea către Consiliul RTL, un organ de supraveghere a cărui componență comportă dimensiuni politice, a unei puteri nelimitate de a autoriza sau restrânge participarea unor categorii larg definite de profesioniști din domeniul mass-mediei, dispoziția riscă să creeze un mecanism contrar obligației pozitive a statului. În absența unor definiții legale clare ale noțiunilor de „control” și „reprezentare publică”, aceste concepte sunt lăsate la discreția practic nelimitată a Consiliului, situație susceptibilă să producă un efect de descurajare asupra participării jurnaliștilor la discursul public și, în practică, să permită excluderea selectivă a actorilor media pe baza afilierilor lor externe. Cerința unei autorizări prealabile din partea Consiliului pentru participarea la conținutul RTL riscă, de asemenea, să transfere deciziile editoriale din sfera managementului executiv al RTL — acolo unde, în conformitate cu obligația pozitivă a statului și cu dreptul radiodifuzorilor publici de a-și stabili propria politică editorială,²⁷ asemenea decizii trebuie să aparțină — către un organ de supraveghere care nu este conceput să exercite asemenea atribuții fără a afecta independența editorială.
61. Comisia de la Veneția constată, prin urmare, că această dispoziție este incompatibilă cu obligațiile pozitive ale statului în temeiul articolului 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului de a institui un cadru legislativ adecvat care să promoveze un pluralism efectiv și să asigure funcționarea radiodifuzorului public național ca o platformă deschisă și incluzivă pentru dezbateră publică. Comisia recomandă revizuirea articolului 6 alin. (12), astfel încât restricționarea participării actorilor media externi la emisiunile și alte forme de conținut ale RTL să fie limitată la circumstanțe excepționale, întemeiate pe criterii clare și obiective, în conformitate cu principiile care guvernează activitatea RTL.

²⁶ CEDO, *Manole și alții v. Republica Moldova*, op. cit., pct. 100-101; *Centro Europa 7 S.R.L. și Di Stefano v. Italia* [MC], op. cit., pct. 129-134.

²⁷ CEDO, *Nenkova-Lalova v. Bulgaria*, nr. [35745/05](#), 11 decembrie 2012, pct. 59-60. Curtea a ținut seama de dreptul radiodifuzorilor publici de a-și stabili politica editorială în conformitate cu interesul public.

c. Contractul de serviciu public

62. Astfel cum s-a menționat la punctul 10 de mai sus, proiectul articolului 3¹ a fost înregistrat în Seimas la 27 martie 2026, în cadrul unei proceduri legislative separate. Proiectul de dispoziție ridică o serie de probleme procedurale (examinat la punctele 20-21 de mai sus) și de fond și a constituit obiectul unor discuții intense la nivel național. La 15 aprilie 2026, Comisia pentru cultură a Seimasului a respins proiectul articolului 3¹.²⁸ Comisia a apreciat că o asemenea dispoziție nu ar trebui inclusă, în această etapă, în Legea privind RTL, având în vedere solicitarea deja adresată de Biroul Seimasului către Guvern de a pregăti, până la 1 septembrie 2026, modificările legislative relevante, care să reglementeze principiile, domeniul de aplicare, parametrii calitativi și modalitățile de finanțare ale unui acord privind mandatul de serviciu public. Comisia observă, totuși, că, în temeiul Regulamentului Seimasului, orice deputat poate solicita în continuare supunerea propunerii la vot în plen, astfel încât posibilitatea examinării sale ulterioare nu poate fi exclusă. Mai mult, decizia Comisiei nu încheie definitiv subiectul, ci doar amână procesul legislativ, având în vedere că Guvernul urmează să elaboreze astfel de modificări în lunile următoare.
63. Textul integral al proiectului articolului 3¹ este următorul:
1. *„Obligațiile de serviciu public ale RTL sunt exercitate în conformitate cu un acord privind mandatul de serviciu public, încheiat între RTL și Guvernul Republicii Lituania sau o instituție autorizată de acesta.*
 2. *Acordul privind mandatul de serviciu public stabilește mandatul statului acordat RTL pentru furnizarea serviciilor publice și obligația RTL de a asigura furnizarea acestor servicii în limitele specificate; acesta trebuie, de asemenea, să garanteze o finanțare stabilă pe întreaga durată a valabilității sale și să asigure independența editorială.*
 3. *Serviciile publice ale RTL pot fi furnizate numai în temeiul unui acord scris privind mandatul de serviciu public.*
 4. *Contractul de serviciu public trebuie să prevadă: 1) conținutul și domeniul serviciului public; 2) durata mandatului; 3) alocarea și utilizarea fondurilor destinate furnizării serviciilor publice; 4) procedurile de control intern privind finanțarea și utilizarea fondurilor pentru serviciile publice, inclusiv auditul intern, precum și procedurile de raportare; 5) criteriile de evaluare a performanței și calității furnizării serviciilor publice; 6) procedura de determinare a finanțării serviciilor publice, ținând seama de costurile furnizării acestora și de veniturile generate din respectivele servicii.*
 5. *Proiectul contractului de serviciu public este elaborat de Ministerul Culturii împreună cu Consiliul RTL, cu asistența Consiliului Mass-Media și a RTL.*
 6. *Contractul de serviciu public se încheie pentru o perioadă de 5 ani și poate fi prelungit o singură dată pentru o perioadă suplimentară de 5 ani.*

²⁸ [RTL – Decizia Comitetului pentru Cultură privind propunerea referitoare la contractul de servicii publice dintre Guvern și RTL](#)

7. *Supravegherea financiară externă a implementării contractului de serviciu public este exercitată de Oficiul Național de Audit, în conformitate cu procedura stabilită de lege.*
 8. *Contractul de serviciu public intră în vigoare la data aprobării sale de către Guvernul Republicii Lituania.*
64. Nota explicativă prevede că „articolul 3 din Proiectul de lege nr. XVP-1247(2) definește misiunea RTL doar în termeni generali” și că „conținutul serviciilor publice și finanțarea acestora nu sunt definite în mod clar, ceea ce face ca mandatul statului să fie insuficient specificat”. Aceasta face trimitere la Comunicarea Comisiei Europene privind aplicarea normelor referitoare la ajutorul de stat acordat serviciilor publice de radiodifuziune (2009/C 257/01), precum și la Opinia din martie 2026, pentru a susține că misiunea de serviciu public trebuie atât conferită formal, cât și definită cu suficientă precizie și că finanțarea trebuie corelată cu servicii clar definite. Nota explicativă face, de asemenea, referire la decizia grupului de lucru al Seimasului din 23 februarie 2026, care recomandă ca Guvernul să pregătească modificările legislative corespunzătoare până la 1 septembrie 2026. Aceasta recunoaște că procesul respectiv nu fusese încă finalizat, însă proiectul de dispoziție a fost totuși înregistrat printr-o inițiativă parlamentară, fără a se aștepta proiectul elaborat de Guvern. Potrivit autorităților, viitorul model de finanțare a RTL, care urmează să fie elaborat de Guvern în conformitate cu decizia grupului de lucru din 23 februarie 2026, va fi abordat într-un proces legislativ separat (a se vedea punctul 21 de mai sus).
65. În cadrul discuțiilor online, reprezentanții majorității de guvernământ au invocat radiodifuzorul public BBC, precum și radiodifuzorii publici din Germania și Franța, ca modele de referință pentru proiectul articolului 3¹. În acest context, Comisia de la Veneția dorește să formuleze următoarele observații.
66. BBC este guvernată printr-o Cartă Regală — un instrument constituțional acordat de Monarh în temeiul prerogativei regale, și nu printr-un contract încheiat între radiodifuzor și Guvern. Carta stabilește misiunea și obiectivele de serviciu public ale BBC și garantează independența sa operațională și editorială; Acordul-cadru aferent oferă detalii suplimentare, însă nu condiționează furnizarea serviciilor publice de aprobarea Guvernului. Două caracteristici structurale ale modelului BBC sunt deosebit de relevante. În primul rând, modelul separă în mod deliberat durata instrumentului care stabilește mandatul de cea a mecanismului de finanțare: actuala Cartă Regală are o durată de unsprezece ani, în timp ce acordul privind finanțarea este negociat pentru cicluri de cinci-șase ani, astfel încât conținutul misiunii publice să nu fie redeschis spre renegociere de fiecare dată când se reînnoiește mecanismul de finanțare. Proiectul articolului 3¹ nu prevede o asemenea separare: conținutul, domeniul de aplicare și finanțarea sunt reglementate prin același contract cu durata de cinci ani, ceea ce înseamnă că orice schimbare de guvern ar putea declanșa renegocierea întregului cadru, inclusiv a dimensiunii sale editoriale. În al doilea rând, Guvernul Regatului Unit a anunțat recent intenția de a elimina limita temporală aplicabilă Cartei BBC și de a plasa BBC pe o bază legală permanentă, pentru a proteja radiodifuzorul împotriva riscului de ingerință politică asociat reînnoirilor periodice.²⁹ Comisia observă, de asemenea, că Lituania aparține tradiției

²⁹ Carta Regală pentru continuarea activității British Broadcasting Corporation, Cm 9365, decembrie 2016, în vigoare de la 1 ianuarie 2017: [BBC Charter](#). Articolul 5 alin. (1) al Cartei prevede că „BBC trebuie să fie independentă în toate aspectele care privesc îndeplinirea Misiunii sale și promovarea Obiectivelor de serviciu

dreptului continental, în cadrul căreia statutul, funcțiile și finanțarea unei instituții publice consacrate constituțional sunt, în mod obișnuit, definite prin lege și nu necesită un cadru contractual suplimentar cu Guvernul. Regatul Unit nu este membru al Uniunii Europene și, prin urmare, nu este obligat să respecte Regulamentul european privind libertatea mass-mediei (EMFA).

67. În Germania, radiodifuzorii publici ARD, ZDF și Deutschlandradio sunt guvernați prin Tratatate interstatale privind radiodifuziunea (Medienstaatsverträge), încheiate între cele șaisprezece landuri federale, și sunt finanțați printr-o contribuție obligatorie independentă percepută la nivelul gospodăriilor (Rundfunkbeitrag), stabilită de o comisie independentă de experți (KEF), în cadrul unei proceduri validate de Curtea Constituțională Federală, care a statuat că independența radiodifuziunii „depinde în mod esențial de independența finanțării”. Nu există un contract de serviciu public între Guvern și radiodifuzori. În consecință, modelul german nu susține teza potrivit căreia un contract guvernamental ar constitui un instrument necesar sau adecvat pentru definirea conținutului serviciilor publice.³⁰
68. France Télévisions funcționează în baza unui *contrat d'objectifs et de moyens* (COM) încheiat cu statul, în temeiul articolului 53 din Legea din 30 septembrie 1986. Cu toate acestea, modelul francez al COM diferă de proiectul articolului 3¹ în mai multe aspecte esențiale: (a) COM stabilește orientări strategice și traiectorii financiare, iar nu „conținutul și domeniul de aplicare” într-un sens editorial; (b) acesta este supus unui control obligatoriu din partea ARCOM, autoritatea independentă de reglementare în domeniul mass-mediei, care exercită un control independent asupra clauzelor sale; (c) misiunile radiodifuzorului sunt definite prin lege și printr-un caiet de sarcini (cahier des charges), iar nu prin contract; (d) furnizarea serviciilor publice nu este condiționată de existența contractului sau de aprobarea Guvernului; și (e) începând cu anul 2022, finanțarea France Télévisions provine din alocații bugetare aprobate de Parlament și nu este condiționată de contract. Prin urmare, modelul francez al COM funcționează într-o arhitectură instituțională fundamental diferită, în care contractul

public, în special în ceea ce privește deciziile editoriale și creative, momentele și modalitățile de furnizare a producțiilor și serviciilor sale, precum și gestionarea activităților sale”. Acordul-cadru dintre Secretarul de Stat al Majestății Sale pentru Cultură, Media și Sport și BBC, Cm 9366, noiembrie 2016, modificat ulterior în mai 2022 (CP 682) și decembrie 2025: [BBC Framework Agreement](#). Carta Regală și Acordul-cadru ale BBC „furnizează baza constituțională a BBC ca instituție publică și garantează independența acesteia față de Guvern”. Carta BBC, articolul 47: primul acord de finanțare a acoperit perioada 1 aprilie 2017 – 31 martie 2022; al doilea acord de finanțare a început la 1 aprilie 2022 și are o durată de cel puțin cinci ani: [BBC Charter Funding Arrangements](#). Carta însăși este valabilă până la 31 decembrie 2027, fiind acordată pentru o perioadă de unsprezece ani: [BBC Royal Charter Review Terms of Reference](#). Declarația Secretarului pentru Cultură, Lisa Nandy, la conferința Society of Editors, Londra, 17 martie 2026, relatată de [Broadband TV News](#), 18 martie 2026. Documentul de consultare al Guvernului Regatului Unit privind revizuirea Cartei BBC, decembrie 2025: [BBC Royal Charter Review Green Paper](#)

³⁰ A se vedea [Medienstaatsvertrag](#) (Tratatul interstatal privind mass-media), astfel cum a fost modificat în 2020. Finanțarea este reglementată prin Rundfunkfinanzierungsstaatsvertrag (Tratatul interstatal privind finanțarea radiodifuziunii). Cuantumul contribuției obligatorii percepute gospodăriilor este stabilit de KEF, un organism independent de experți compus din 16 membri numiți de prim-miniștrii landurilor. A se vedea, de asemenea, [Curtea Constituțională Federală a Germaniei](#), hotărârea din 20 iulie 2021 (1 BvR 2756/20) (BVerfGE 158, 389), care a statuat că landurile federale trebuie să implementeze recomandarea KEF și că procedura trebuie „să asigure independența serviciului public de radiodifuziune față de influența politică asupra conținutului programelor sale”.

completează — dar nu substituie — cadrul legal și de reglementare și în care un regulator independent supraveghează procesul contractual.³¹

69. Comisia constată că niciunul dintre modelele menționate mai sus nu transformă Guvernul într-o parte direct implicată în determinarea conținutului editorial al serviciilor publice și nici nu condiționează capacitatea radiodifuzorului de a-și îndeplini misiunea de serviciu public de aprobarea guvernamentală a unui contract. Acestea fiind menționate, Comisia consideră că modelele bazate pe contracte de serviciu public nu sunt, în sine, incompatibile cu standardele internaționale și că un instrument contractual poate completa în mod adecvat cadrul legal care reglementează serviciile media publice. Totuși, compatibilitatea unui asemenea model depinde de configurația concretă a garanțiilor împotriva influenței guvernamentale asupra conținutului editorial și de măsura în care acesta păstrează mandatul legal al radiodifuzorului independent de statutul contractual.
70. În ceea ce privește conținutul dispoziției propuse, Comisia dorește să formuleze următoarele observații.
71. Elementele esențiale ale contractului includ „conținutul și domeniul de aplicare” și „criteriile de performanță”, însă aceste noțiuni nu sunt definite nici în Proiectul de lege, nici în materialele explicative. În lipsa unor limite legale clare, aceste noțiuni ar putea fi interpretate ca incluzând decizii privind programarea sau politica editorială, lăsând o asemenea interpretare la discreția Guvernului în calitate de parte contractantă. O asemenea configurație ar putea permite un control indirect al Guvernului asupra conținutului, ceea ce este incompatibil cu articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În plus, cerința ca „alocarea și utilizarea fondurilor” să fie specificate împreună cu „conținutul și domeniul de aplicare” în proiectul articolului 3¹ creează o legătură directă între finanțare și conținut, generând riscul exercitării unei supravegheri guvernamentale asupra categoriilor de conținut.
72. Comisia observă, în continuare, că alineatele 3 și 8 pot fi interpretate ca atribuind Guvernului un drept de veto asupra capacității RTL de a-și îndeplini rolul constituțional. Alineatul 3 prevede că serviciile publice „pot fi furnizate numai în baza unui acord scris privind mandatul de serviciu public”, în timp ce alineatul 8 condiționează intrarea în vigoare a contractului de aprobarea acestuia de către Guvern. Orice perioadă în care nu ar exista un contract valabil, fie din cauza unor neînțelegeri, fie a expirării acestuia sau a refuzului deliberat de aprobare, ar genera incertitudine juridică cu privire la competența RTL de a furniza servicii publice. Durata maximă de zece ani a contractului, care definește în mod rigid „conținutul și domeniul de aplicare” ale serviciilor publice, limitează suplimentar capacitatea RTL de a se adapta schimbărilor sociale, nevoilor publicului și progresului tehnologic, contrar standardelor europene. În plus, mecanismele de finanțare care necesită renegocieri sincronizate cu ciclurile politice nu corespund cerințelor de stabilitate și previzibilitate.
73. Cadrul procedural privind elaborarea contractului ridică probleme distincte. Alineatul 5 desemnează Ministerul Culturii și Consiliul RTL drept coautori ai contractului, însă „RTL”

³¹ Articolul 53 din Legea nr. 86-1067 din 30 septembrie 1986 privind libertatea comunicării, astfel cum a fost modificată. Cu privire la actualul COM pentru perioada 2024-2028, a se vedea [ARCOM, Avis nr. 2024-06 din 24 iulie 2024](#). Cu privire la arhitectura generală a guvernantei audiovizualului public francez, a se vedea ARCOM, [L'audiovisuel public en France](#). Începând cu anul 2022, după eliminarea taxei de licență, finanțarea France Télévisions constă într-o alocație bugetară aprobată de Parlament (o fracțiune din veniturile din TVA).

însăși are doar un rol subordonat, de sprijin. Acest cadru nu garantează o implicare efectivă a Directorului General sau a administrației RTL — organele responsabile de gestionarea curentă și de politica editorială — în definirea termenilor esențiali ai contractului. Mai mult, dispoziția nu conține reguli privind modalitatea de semnare, modificare, prelungire sau încetare a contractului, lăsând aceste decizii exclusiv la discreția Guvernului.

74. Cadrul procedural privind elaborarea contractului ridică probleme distincte. Alineatul 5 desemnează Ministerul Culturii și Consiliul RTL drept coautori ai contractului, însă „RTL” însăși are doar un rol subordonat, de sprijin. Acest cadru nu garantează o implicare efectivă a Directorului General sau a administrației RTL — organele responsabile de gestionarea curentă și de politica editorială — în definirea termenilor esențiali ai contractului. Mai mult, dispoziția nu conține reguli privind modalitatea de semnare, modificare, prelungire sau încetare a contractului, lăsând aceste decizii exclusiv la discreția Guvernului.
75. În lumina considerațiilor expuse mai sus și pentru a proteja independența editorială a RTL împotriva oricăror tentative de ingerință politică, Comisia recomandă ca articolul 3¹ să nu fie adoptat în forma sa actuală și ca, înainte de examinarea oricărui cadru contractual pentru RTL, să fie efectuată o evaluare detaliată a fezabilității și compatibilității acestuia în raport cu statutul constituțional al RTL și cu standardele europene. Orice astfel de cadru, dacă va fi introdus, trebuie: (a) să excludă în mod clar din domeniul său de aplicare opțiunile editoriale și de programare ale RTL; (b) să nu condiționeze furnizarea serviciilor publice, inclusiv condițiile de finanțare, de existența unui contract valabil, astfel încât mandatul constituțional al RTL să fie păstrat indiferent de statutul contractual; (c) să asigure un rol efectiv și clar definit pentru managementul executiv al RTL în procesul contractual; (d) să garanteze că Guvernul nu deține o putere efectivă de veto asupra capacității RTL de a-și îndeplini mandatul constituțional; (e) să prevadă implicarea unui organism de reglementare independent în examinarea termenilor contractuali; (f) să mențină o definiție legală clară a misiunii de serviciu public, orice instrument contractual având doar un rol complementar și strict limitat; și (g) să fie precedat de finalizarea evaluării dispuse în sarcina Ministerului Culturii și de examinarea deplină a concluziilor acesteia, în conformitate cu procesul prevăzut prin decizia grupului de lucru din 23 februarie 2026.

2. Structura de guvernare a RTL

a. Atribuțiile Consiliului

76. Articolul 11 alin. (1) din noua versiune de proiect a Legii privind RTL confirmă Consiliul drept „cel mai înalt organ colegial care exercită funcțiile de conducere și supraveghere ale RTL și reprezintă interesele publicului” și majorează componența acestuia de la doisprezece la cincisprezece membri. Articolul 12 alin. (1) enumeră douăzeci și șapte de atribuții ale Consiliului, dintre care mai multe au un caracter strategic și de supraveghere, compatibil cu rolul unui organ de conducere al unui radiodifuzor public. Alături de aceste atribuții, Consiliul este chemat, de asemenea: să stabilească cerințe editoriale, privind protecția datelor, sustenabilitatea și alte cerințe pentru programele RTL (articolul 12 alin. (1) pct. 5); să elaboreze strategia pentru programele RTL și pentru pagina web a RTL (articolul 12 alin. (1) pct. 1); să aprobe procedura de difuzare a informațiilor culturale, sociale și educaționale (articolul 12 alin. (1) pct. 6); să aprobe codul de etică al jurnaliștilor RTL (articolul 12 alin.

(1) pct. 7); să aprobe termenele și condițiile pentru achiziționarea serviciilor de dezvoltare și producție a programelor RTL (articolul 12 alin. (1) pct. 23); și, la recomandarea Consiliului de administrație, să revoce deciziile Directorului General (articolul 12 alin. (1) pct. 14).

77. Autoritatea Consiliului este consolidată suplimentar prin articolul 12 alin. (3), care conferă caracter obligatoriu deciziilor sale pentru toate celelalte organe ale RTL, precum și prin articolul 12 alin. (4), care prevede că, în cazul în care Directorul General sau Consiliul de administrație contestă, printr-o cerere motivată, o hotărâre a Consiliului, un vot de confirmare exprimat de mai mult de jumătate din numărul total al membrilor Consiliului îi obligă să o pună în aplicare.
78. Comisia reamintește că statul are obligația pozitivă, în temeiul articolului 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, de a institui un cadru legislativ și administrativ adecvat pentru garantarea unui pluralism mediatic efectiv și pentru asigurarea unei separări efective și evidente între autoritatea politică și procesul decizional privind conținutul media.³² Recomandarea CM/Rec(2012)1 identifică independența drept „obiectivul principal al oricărui cadru de guvernare a serviciilor media publice” și prevede că serviciile media publice trebuie să fie „independente din punct de vedere editorial și funcțional”;³³ articolul 5 alin. (1) din Regulamentul european privind libertatea mass-mediei (EMFA), direct aplicabil în Lituania din august 2025, consacră aceeași cerință.³⁴ Aceste standarde se întemeiază pe o separare funcțională între supravegherea strategică și managementul editorial. Comisia observă că, prin reunirea în cadrul Consiliului a principalelor pârghii de orientare editorială — cerințele privind programele, strategia programelor, codul de etică al jurnaliștilor și condițiile privind achiziția programelor — și prin conferirea unui caracter obligatoriu deciziilor sale pentru toate celelalte organe ale RTL, precum și a competenței de revocare a deciziilor individuale ale Directorului General, Proiectul de lege extinde rolul Consiliului dincolo de sfera supravegherii strategice. Astfel cum s-a menționat în Opinia din martie 2026, actuala componență a Consiliului nu oferă încă suficiente garanții structurale de independență față de influența politică;³⁵ prin urmare, adăugarea unor atribuții editoriale în competența unui asemenea organ necesită o atenție deosebită.
79. Pentru a menține separarea funcțională menționată mai sus, Comisia de la Veneția recomandă revizuirea articolului 12 alin. (1) pct. 1, astfel încât competențele Consiliului să fie limitate la supravegherea strategică, iar funcțiile editoriale atribuite în prezent Consiliului să fie restituite Directorului General, în special cele prevăzute la articolul 12 alin. (1) pct. 1, 5, 6, 7 și 23. Comisia recomandă, de asemenea, ca competența de revocare a deciziilor Directorului General, prevăzută la articolul 12 alin. (1) pct. 1 și 14, să fie limitată la deciziile care sunt ilegale sau contrare statutului RTL și ca exercitarea acestei competențe să fie însoțită de motivare și să fie supusă controlului judiciar.

³² CEDO, Centro Europa 7 S.R.L. și Di Stefano v. Italia [MC], op. cit., pct. 129-134; Manole și alții v. Republica Moldova, op. cit., pct. 99-102 și 107.

³³ CM/Rec(2012)1, op. cit., Anexă, Principiul director I și pct. 16.

³⁴ [Regulamentul european privind libertatea mass-mediei](#) (EMFA), articolul 5 alin. (1).

³⁵ CDL-AD(2026)001, op. cit., pct. 73-80.

b. Noul Oficiu al Consiliului

80. Articolul 13 instituie Oficiul Consiliului ca o nouă structură instituțională în cadrul LRT. Potrivit articolului 13 alin. (1), competențele și funcțiile Oficiului sunt stabilite prin regulamente aprobate de Consiliu, personalul acestuia este „direct subordonat și responsabil în fața Consiliului”, iar activitatea sa este „organizată de Președintele Consiliului”. Cu toate acestea, Proiectul de lege nu prevede numărul personalului, calificările necesare și nici rolul concret al acestuia. Dincolo de atribuțiile obișnuite de secretariat, articolul 13 alin. (3) pct. 2 încredințează Oficiului funcția de a formula „propuneri privind conformitatea programelor RTL și a conținutului paginii web a LRT cu cerințele pentru implementarea principiilor de bună guvernare ale RTL și a altor măsuri menite să sporească eficiența și transparența activităților RTL”. Potrivit articolului 13 alin. (4), Oficiul este finanțat din bugetul RTL.
81. Comisia observă că această funcție depășește rolul de secretariat descris în Nota explicativă. Oficiul este împuternicit să formuleze propuneri privind conformitatea programelor RTL și a conținutului paginii web a RTL cu „principiile de bună guvernare”, noțiune care nu este definită în Proiectul de lege și care, prin urmare, este susceptibilă de o interpretare largă. Coroborată cu subordonarea directă a personalului Oficiului față de Consiliu și cu finanțarea acestuia din bugetul operațional propriu al RTL, această competență creează o structură în cadrul căreia o funcție de evaluare care vizează conținutul programelor este exercitată de un organism finanțat de radiodifuzor, dar care rămâne instituțional subordonat autorității sale de supraveghere. O asemenea configurație este dificil de conciliat cu cerințele privind supravegherea independentă prevăzute în Recomandarea CM/Rec(2012)³⁶ și cu principiul potrivit căruia mecanismele de supraveghere aplicabile serviciilor media publice nu trebuie să devină, prin concepția sau funcționarea lor, canale de influență asupra opțiunilor editoriale.
82. În lumina celor expuse, Comisia de la Veneția recomandă revizuirea articolului 13 alin. (3) pct. 2, astfel încât mandatul Oficiului să nu mai includă nicio funcție privind verificarea conformității programelor RTL sau a conținutului paginii web a acestuia. Rolul Oficiului ar trebui limitat, prin lege, la atribuții tehnice, administrative și analitice necesare pentru sprijinirea activității Consiliului, iar referirea la „principiile de bună guvernare” ar trebui înlocuită cu o indicare precisă a domeniilor în care Oficiul poate asista Consiliul. Comisia recomandă, de asemenea, ca legea să prevadă numărul personalului, calificările necesare și rolul acestuia, precum și reconsiderarea mecanismelor instituționale și financiare, pentru a se asigura că costurile de funcționare sunt cuantificate în prealabil și nu afectează resursele necesare activităților de program ale RTL.

c. Noul Consiliu de administrație

83. Articolul 15 alin. (1) instituie Consiliul de administrație al LRT drept „un organ colegial al RTL care supraveghează implementarea strategiei, a planurilor strategice și anuale de activitate aprobate de Consiliu și prezintă Consiliului concluzii și propuneri privind aspectele care intră în competența sa”. Consiliul de administrație este compus din cinci membri

³⁶ CM/Rec(2012)1, op. cit., Anexă, pct. 27-34.

independenți, numiți și revocați de Consiliu cu votul a mai mult de jumătate din numărul total al membrilor Consiliului (articolul 15 alin. (2)-(3)), pentru un mandat de cinci ani (articolul 15 alin. (4)); potrivit articolului 15 alin. (11), Consiliul de administrație poate fi revocat în corpore cu aceeași majoritate, în cazul în care rezultatele sale „nu corespund în mod substanțial obiectivelor planurilor strategice și anuale de activitate aprobate de Consiliu”. Articolul 16 enumeră douăzeci și patru de atribuții ale Consiliului de administrație. Deși o serie dintre acestea reflectă mandatul de supraveghere prevăzut la articolul 15 alin. (1), Consiliul de administrație este, de asemenea, împuternicit să adopte decizii privind încheierea contractelor RTL atunci când valoarea tranzacției depășește 50.000 de euro (articolul 16 pct. 9), să aprobe rezultatele concursurilor pentru pregătirea programelor RTL (articolul 16 pct. 10), să aprobe numărul de posturi pentru personalul creativ al RTL angajat în baza unor contracte individuale de muncă pe o durată determinată și pentru personalul recrutat prin concurs (articolul 16 pct. 15), să aprobe regulamentul privind organizarea concursului public pentru funcția de Director General al RTL (articolul 16 pct. 19) și, în temeiul articolului 16 pct. 14, să solicite Consiliului anularea deciziilor Directorului General.

84. Potrivit articolului 15 alin. (3), membrii Consiliului de administrație sunt numiți și revocați de Consiliu cu o majoritate simplă, fără organizarea unui concurs public. Independența organului de numire a fost apreciată ca nefiind încă suficient garantată în Opinia din martie 2026 și în Secțiunea III.A.3.b de mai sus, astfel încât acest prag de vot face probabil ca componența Consiliului de administrație să nu reflecte echilibrul politic existent în cadrul Consiliului la momentul numirii, oferind o protecție limitată împotriva schimbărilor ulterioare. Criteriile de eligibilitate prevăzute la articolul 15 alin. (5)-(7) reduc acest risc doar parțial și sunt mai puțin stricte decât cele aplicabile membrilor Consiliului în temeiul articolului 11 alin. (3): în timp ce această din urmă dispoziție impune deținerea unei diplome de master și o experiență de cinci ani în management, știință, mass-media sau cultură, articolul 15 alin. (5) cere doar studii universitare și cinci ani de experiență managerială într-un domeniu nespecificat; iar în timp ce articolul 11 alin. (3) exclude persoanele trase la răspundere pentru încălcarea eticii profesionale, articolul 15 alin. (6) nu conține o interdicție echivalentă și face trimitere doar la criteriul „reputației ireproșabile” prevăzut de Legea privind funcția publică. Articolul 15 alin. (7), deși enumeră incompatibilități politice și comerciale, nu transpune cerința de „independență” în garanții substanțiale: Proiectul de lege nu conține nicio interdicție privind instrucțiunile din partea autorității de numire, nicio precizare privind persoanele sau organismele față de care membrii Consiliului de administrație trebuie să acționeze independent și nicio definiție a statutului lor juridic și profesional sau a remunerației acestora. Prin urmare, deficiențele structurale identificate în privința membrilor Consiliului (punctele 42-43 de mai sus) apar, *a fortiori*, și în cazul unui Consiliu de administrație numit și revocat de același Consiliu. În ceea ce privește revocările individuale, articolul 15 alin. (10) le supune aceluiași prag de majoritate simplă, pe temeuri larg formulate și parțial imprecise. Articolul 15 alin. (12) prevede că deciziile de revocare trebuie motivate și supuse controlului judiciar, aspect salutat de Comisie; totuși, absența unei majorități calificate pentru revocarea membrilor individuali ai Consiliului de administrație înseamnă că o majoritate fluctuantă în cadrul Consiliului ar putea revoca un membru disident cu același prag prin care Consiliul de administrație a fost constituit, într-o manieră care afectează, în practică, independența pe care articolul 15 alin. (2) și (7) pretinde să o garanteze.

85. Comisia observă, de asemenea, că atribuțiile operaționale prevăzute la articolul 16 și, în special, aprobarea contractelor care depășesc suma de 50.000 de euro și aprobarea rezultatelor concursurilor pentru pregătirea programelor RTL, extind competențele Consiliului de administrație asupra unor aspecte strâns legate de comandarea programelor și de opțiunile editoriale. Atribuirea unor asemenea funcții unui organ a cărui componență și durată a mandatului sunt determinate prin votul majorității simple a Consiliului nu pare compatibilă cu standardele europene privind independența editorială și funcțională menționate la punctul 78 de mai sus, care rezervă asemenea decizii conducerii radiodifuzorului.
86. Având în vedere considerațiile expuse mai sus, Comisia de la Veneția recomandă ca numirea membrilor Consiliului de administrație să fie realizată printr-un concurs deschis și transparent, pe baza unor criterii clare de eligibilitate prevăzute de lege, inclusiv cerințe privind experiența profesională, integritatea și imparțialitatea, și ca atât revocarea în corpore a Consiliului de administrație, cât și revocarea membrilor individuali să fie supuse unei majorități calificate a Consiliului, prin decizii motivate și susceptibile de control judiciar. Comisia recomandă, de asemenea, completarea Legii cu garanții privind independența membrilor Consiliului de administrație, inclusiv prin introducerea unei interdicții exprese privind instrucțiunile din partea autorității de numire, indicarea clară a persoanelor și organismelor față de care și în raport cu care membrii trebuie să acționeze independent, precum și definirea clară a statutului lor juridic și profesional și a condițiilor de remunerare. De asemenea, Comisia recomandă ca temeiurile pentru revocarea anticipată a membrilor individuali ai Consiliului de administrație, prevăzute la articolul 15 alin. (10), să fie formulate cu claritatea și precizia impuse de principiul securității juridice. Comisia recomandă, totodată, ca atribuțiile Consiliului de administrație prevăzute la articolul 16 să fie limitate la sarcini strategice și de supraveghere; în special, să fie eliminată competența de aprobare a rezultatelor concursurilor pentru programe și să se asigure că atribuția de aprobare contractuală a Consiliului de administrație nu poate fi extinsă asupra comandării programelor, precum și ca rolul Consiliului de administrație în ceea ce privește propunerile de anulare a deciziilor Directorului General să fie limitat la deciziile vădit ilegale sau contrare Legii privind RTL.

d. Relația dintre Consiliu, Oficiul Consiliului și Consiliul de administrație

87. Cele trei organe instituite sau restructurate prin articolele 11-16 ale Proiectului de lege funcționează în cadrul unui mecanism unificat de guvernare. Responsabilitățile acestora trebuie analizate atât individual, cât și în relație unele cu altele. Proiectul de lege introduce două niveluri paralele de supraveghere asupra Directorului General. Consiliul, potrivit articolului 12 alin. (1) pct. 10, supraveghează și evaluează activitatea Directorului General, stabilește criteriile de evaluare și poate revoca decizii în temeiul articolului 12 alin. (1) pct. 14. În același timp, Consiliul de administrație, conform articolelor 16 pct. 13 și 16 pct. 22, supraveghează, de asemenea, Directorul General și prezintă rapoarte Consiliului. La rândul său, Consiliul de administrație este supus supravegherii și poate fi revocat de către Consiliu în temeiul articolului 15 alin. (11). În cadrul acestei structuri, documentele strategice și financiare esențiale, inclusiv proiectele de modificare a statutelor, planurile strategice și anuale, raportul anual de activitate, estimările financiare și procedurile privind difuzarea informațiilor culturale, sociale și educaționale, sunt elaborate inițial de Directorul General, examinate ulterior de Consiliul de administrație, care formulează recomandări transmise

Consiliului, și aprobate în final de Consiliu, fiind disponibil și mecanismul de prevalare prevăzut la articolul 12 alin. (4) în cazul persistenței divergențelor.

88. În cadrul unei asemenea structuri stratificate, Comisia observă existența mai multor suprapuneri între rolurile celor trei organe. Consiliul însuși stabilește cerințe editoriale și alte cerințe pentru programele LRT (articolul 12 alin. (1) pct. 5) și aprobă procedurile privind difuzarea informațiilor culturale, sociale și educaționale (articolul 12 alin. (1) pct. 6). Oficiul Consiliului formulează evaluări privind conformitatea programelor LRT și a conținutului paginii web cu „principiile de bună guvernanta” (articolul 13 alin. (3) pct. 2). Între timp, Consiliul de administrație aprobă rezultatele concursurilor pentru dezvoltarea programelor RTL (articolul 16 pct. 10) și adoptă decizii privind contractele care depășesc suma de 50.000 de euro, inclusiv cele care pot viza comandarea programelor (articolul 16 pct. 9). Deși fiecare dintre aceste atribuții ar putea fi considerată, analizată izolat, drept una de supraveghere sau operațională, privite împreună, ele relevă multiple situații în care deciziile privind conținutul sau producția programelor sunt luate în afara autorității Directorului General.
89. Comisia consideră că efectul cumulat al acestor dispoziții este dublu. În primul rând, prin atribuirea unor funcții editoriale Consiliului, prin conferirea către Oficiul Consiliului a responsabilității de a formula propuneri privind conformitatea conținutului pe baza unor standarde nespecificate și prin extinderea competențelor Consiliului de administrație astfel încât să includă decizii operaționale legate de programe, Proiectul de lege creează multiple căi prin care nivelul de guvernanta cu funcții de supraveghere poate influența deciziile editoriale, pe care standardele europene le rezervă, în mod obișnuit, conducerii radiodifuzorului. În același timp, prin instituirea a două niveluri de supraveghere asupra Directorului General — în condițiile în care Consiliul de administrație depinde de Consiliu pentru numiri, revocări și funcționare — Proiectul de lege creează suprapuneri și procese paralele de verificare. Structura astfel concepută poate încetini procesul decizional intern și îl poate face mai puțin previzibil, fără a consolida în mod efectiv garanțiile independenței editoriale.
90. Coroborată cu cadrul financiar analizat în Secțiunea III.A.2, care ia în considerare și costurile instituționale necuantificate aferente Consiliului de administrație și Oficiului Consiliului, această structură riscă să plaseze Directorul General într-o poziție în care independența managerială este diminuată și sunt create canale indirecte de influențare a deciziilor privind programele — situație care, astfel cum a subliniat Comisia în Opinia din martie 2026, ar putea avea implicații semnificative³⁷ și pare dificil de conciliat cu obligațiile pozitive ale statului în temeiul articolului 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În observațiile lor din 4 mai 2026, autoritățile lituaniene au afirmat că scopul noii structuri de guvernanta este de a institui o separare mai clară a competențelor dintre Consiliu, Consiliul de administrație și Directorul General, garantând în mod expres autonomia editorială, și nu de a crea canale suplimentare de influență asupra deciziilor editoriale; acestea au subliniat, de asemenea, că, în temeiul legii actuale, politica editorială a LRT este aprobată unilateral de Directorul General prin ordin intern.
91. Comisia de la Veneția ia act de aceste clarificări. Totuși, aceasta consideră că, deși scopul declarat poate fi acela al separării competențelor acestor organe, riscurile generate de noua structură stratificată sunt serioase. În consecință, Comisia de la Veneția recomandă

³⁷ CDL-AD(2026)001, op. cit., pct. 101.

delimitarea clară, prin lege, a competențelor respective ale Consiliului, Consiliului de administrație și Oficiului Consiliului și asigurarea separării funcționale dintre supravegherea strategică și managementul editorial, astfel cum impun standardele europene,³⁸ precum și instituirea unor garanții explicite împotriva oricărei ingerințe în independența editorială, în conformitate cu standardele europene.

IV. Concluzii

92. La solicitarea Directorului General al Radioului și Televiziunii Naționale din Lituania, Comisia de la Veneția a analizat Proiectul de lege nr. XVP-1247(2) de modificare a Legii privind LRT, împreună cu proiectul ulterior propus al articolului 3¹, care introduce un contract de serviciu public între RTL și Guvern.
93. Evaluarea constituie, în parte, o continuare a recomandărilor formulate în martie 2026. În acest context, Comisia observă că procesul legislativ nu respectă standardele unei bune legiferări. Nu a fost efectuată nicio evaluare a caracterului adecvat al modelului de finanțare; înghețarea bugetului a fost menținută, iar restricții suplimentare asupra activităților generatoare de venit ale LRT, împreună cu noi costuri instituționale, au fost introduse fără o evaluare cuprinzătoare a impactului lor financiar. Comisia salută menținerea cerinței unei majorități de două treimi pentru revocarea Directorului General. Totuși, lipsesc garanții suplimentare privind independența membrilor Consiliului. În consecință, eliminarea votului deschis nu răspunde, în sine, recomandărilor formulate în martie 2026 privind necesitatea unor garanții structurale suplimentare. Deși Comisia salută eliminarea neaprobării raportului anual de activitate ca temei autonom pentru revocarea Directorului General, aceasta constată că celelalte temeuri rămase nu întrunesc cerințele de claritate și precizie necesare pentru asigurarea securității juridice. În cele din urmă, Proiectul de lege nu conține dispoziții tranzitorii care să limiteze aplicarea temeiurilor modificate la Directorii Generali numiți după intrarea sa în vigoare.
94. Proiectul de lege introduce, de asemenea, elemente noi, în special reconfigurarea guvernantei interne a RTL prin extinderea Consiliului, crearea unui nou Consiliu de administrație și a Oficiului Consiliului, precum și prin contractul de serviciu public prevăzut în proiectul articolului 3¹. Comisia de la Veneția observă că Proiectul de lege nr. XVP-1247(2) ridică preocupări serioase privind compatibilitatea sa cu articolul 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cu standardele europene referitoare la independența și finanțarea mass-mediei publice. Efectele cumulate ale mecanismului de finanțare, transferului funcțiilor editoriale, evaluării nedefinite a programelor și extinderii competențelor Consiliului de administrație constituie o ingerință semnificativă în obligația pozitivă a statului de a asigura pluralismul și independența mass-mediei. Printre problemele suplimentare identificate se numără lipsa garanțiilor structurale de independență, aplicarea procedurilor revizuite de revocare și introducerea unui contract de serviciu public ca condiție pentru finanțarea de la stat. Materialele explicative nu conțin o evaluare a impactului, o analiză a efectelor cumulative și nici o justificare pentru abaterea de la cadrul constituțional aplicabil radiodifuzorului.

³⁸ A se vedea punctul 78 de mai sus.

95. Prin urmare, Comisia de la Veneția consideră că Proiectul de lege nr. XVP-1247(2), inclusiv proiectul său de articol 3¹, trebuie modificat. Comisia încurajează ferm autoritățile lituaniene să utilizeze pe deplin constatările și recomandările formulate în Opinia din martie 2026 și în prezenta Opinie urgentă de follow-up și să asigure, în cadrul procesului legislativ aflat în desfășurare, o analiză aprofundată, o evaluare cuprinzătoare a impactului și consultări autentice cu RTL, Guvernul și ceilalți actori relevanți.
96. În ceea ce privește textul Proiectului de lege, Comisia de la Veneția atrage atenția autorităților lituaniene asupra următoarelor recomandări-cheie rămase în curs de implementare:
- A. Să efectueze o analiză aprofundată, o evaluare a impactului și consultări cu actorii naționali relevanți pentru continuarea procesului legislativ aflat în desfășurare.
- B. Să aducă reglementările privind finanțarea în conformitate cu standardele europene, pe baza unei evaluări cuprinzătoare a dispozițiilor relevante și a impactului lor financiar cumulat, realizată în strânsă consultare cu RTL și ceilalți actori interesați, pentru a clarifica dacă modelul propus este adecvat, sustenabil și previzibil, astfel încât să permită RTL să își îndeplinească în mod eficient misiunea de serviciu public.
- C. Să introducă garanții suplimentare de independență:
- să completeze Legea cu o garanție expresă potrivit căreia membrii Consiliului își exercită mandatul în mod independent și în nume propriu, cu interzicerea instrucțiunilor din partea autorităților de numire și cu garanții procedurale adecvate, inclusiv criterii clare și obiective de revocare, obligația motivării deciziilor și posibilitatea unui control independent sau judiciar efectiv împotriva revocărilor motivate politic;
 - în cazul introducerii votului secret, acesta să fie însoțit, pe lângă garanțiile menționate mai sus, de procese-verbale detaliate ale deliberărilor Consiliului, care să fie puse la dispoziția Directorului General.
- D. Să stabilească criterii clare și obiective pentru revocarea anticipată a Directorului General al RTL, limitate la circumstanțe excepționale și care să garanteze că orice decizie de revocare este motivată în mod corespunzător și supusă unui control judiciar efectiv.
- E. Să asigure că orice proceduri revizuite de revocare se aplică numai Directorilor Generali numiți după intrarea în vigoare a modificărilor, evitând astfel aparența unei legislații ad personam.
97. Comisia formulează, de asemenea, următoarele recomandări-cheie privind amendamentele suplimentare propuse:
- F. Să revizuiască clauza privind misiunea prevăzută la articolul 3, pentru a asigura conformitatea acesteia cu statutul constituțional al RTL și cu standardele europene; să clarifice relația dintre articolul 3 și articolul 4 alin. (2), pentru a elimina ambiguitățile de interpretare; să limiteze cerința de proporționalitate prevăzută la articolul 4 alin. (1) la aspecte instituționale și financiare, excluzând în mod clar din domeniul său de aplicare opțiunile editoriale și de programare.

- G. Să revizuiască articolul 6 alin. (12), astfel încât restricționarea participării actorilor media externi la emisiunile și alte conținuturi ale RTL să fie limitată la circumstanțe excepționale, bazate pe criterii clare și obiective, în conformitate cu principiile care guvernează activitatea RTL.
- H. Înainte de examinarea oricărui cadru contractual privind serviciul public aplicabil RTL, să efectueze o evaluare detaliată a fezabilității și compatibilității acestuia cu statutul constituțional al RTL și cu standardele europene. În cazul în care un asemenea contract urmează să fie introdus, să se asigure că acesta exclude din domeniul său de aplicare opțiunile editoriale și că limitează orice instrument contractual la un rol strict complementar.
- I. Să delimiteze în mod clar, prin lege, rolurile Consiliului, Consiliului de administrație și al Oficiului Consiliului, asigurând separarea funcțională dintre supravegherea strategică și managementul editorial, astfel cum impun standardele europene, precum și instituirea unor garanții explicite împotriva oricărei ingerințe în independența editorială, în conformitate cu standardele europene.
98. Comisia de la Veneția observă că detalii și recomandări suplimentare se regăsesc în textul prezentei Opinii urgente de follow-up.
99. Comisia rămâne la dispoziția RTL și a autorităților lituaniene pentru asistență suplimentară în această chestiune.